

Heritage Impact Assessment (HIA)

**Posouzení vlivů záměru „Koncepce území zelená Haná“
na výjimečnou světovou hodnotu dědictví UNESCO
Zahrady a zámek v Kroměříži**

Zpracovala společnost

DP Eco-Consult s.r.o.

Červenec 2026

Obsah

Zkratky a vysvětlení pojmů	4
0. Netechnické shrnutí	5
1. Účel, zadání a rozsah HIA	6
1.1 Identifikační údaje	6
1.2 Účel dokumentu	6
1.3 Proces EIA	6
1.4 Rozsah posouzení	8
2. Metodický rámec HIA	10
2.1 Úmluva UNESCO o světovém dědictví a výjimečná světová hodnota	10
2.7.1 Fotografická dokumentace	15
2.7.2 Renderování a fotomontáže	15
3. Popis záměru pro účely HIA	16
4. Popis památky UNESCO - Zahrady a zámek v Kroměříži	24
4.1 Obecná charakteristika statku	24
4.2 Výjimečná světová hodnota	25
4.2.1 Stručná syntéza	26
4.2.2 Kritéria, podle kterých je nemovitost zapisována	30
4.3 Prohlášení o integritě a autenticitě	30
4.3.1 Integrita	30
4.3.2 Autenticita	30
4.3.3 Podmínky ochrany a správy	30
4.3.4 Chráněné výhledy, perspektivy, siluety a panoramata	31
4.4 Citlivost na VTE	31
5. Výchozí stav a charakter vizuálního prostředí, historický charakter prostředí	33
5.1 Oblast Hané	33
5.2 Historie města Kroměříž	35
5.2.1 Arcibiskupský zámek	36
5.2.2 Podzámecká zahrada	37
5.2.3 Květná zahrada	38
5.3 Stávající technická infrastruktura a výškové prvky v krajinné scéně	39
5.4 VTE v okolí záměru	40
6. Fotodokumentace, vizualizace a pohledové body	42
7. Vyhodnocení vlivu na dědictví UNESCO	44
7.1 Metodika hodnocení	45

7.2	Dokumentace stanovišť a vizualizací	45
7.3	Tabulky hodnocení	46
7.4	Hodnocení pohledových míst	50
7.4.1	Pohledové místo z věže Arcibiskupského zámku v Kroměříži	50
7.4.2	Pohledové místo z Květné zahrady směrem k Rotundě.....	55
7.4.3	Pohledové místo z Velkého náměstí	60
7.4.4	Pohledové místo z Podzámecké zahrady od Čínského pavilonu.....	65
7.4.5	Pohledové místo z dálničního sjezdu E260	70
7.4.6	Pohledové místo z vrchu Barbořina - panorama	75
7.4.7	Pohledové místo z městské části Kotojedy	79
7.5	Identifikace a hodnocení potenciálních vlivů	84
7.5.1	Identifikace potenciálních vlivů	84
7.5.2	Hodnocení potenciálních vlivů	84
7.6	Hodnocení kumulace s VTE Hradčany- Koberžice	86
8.	Nápravná opatření, doporučení ke snížení vlivu VTE	89
9.	Shrnutí a závěr	91
10.	Reference, literatura	92

Zkratky a vysvětlení pojmů

DTM — digitální model terénu.

EIA — Environmental Impact Assessment; posuzování vlivů na životní prostředí.

HIA — Heritage Impact Assessment; posouzení vlivu záměru na památkové hodnoty (zejména OUV).

ICCROM — International Centre for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property; mezinárodní centrum pro ochranu kulturního dědictví.

ICOMOS — International Council on Monuments and Sites; mezinárodní rada památek, poradní orgán UNESCO.

MPR — městská památková rezervace.

MŽP — Ministerstvo životního prostředí.

NPÚ — Národní památkový ústav; odborná organizace státní památkové péče.

OP — ochranné pásmo (např. památky, vedení, infrastruktury).

OUV — Outstanding Universal Value; výjimečná světová hodnota, základní kritérium ochrany památek UNESCO.

PD — projektová dokumentace.

POV — plán organizace výstavby.

RSOUV — Retrospective Statement of Outstanding Universal Value; retrospektivní verze SOUV schválená UNESCO.

SEA — Strategic Environmental Assessment; strategické posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí.

SLPZ — světelné letecké překážkové značení (na VTE, stožárech, komínech).

SOUV — Statement of Outstanding Universal Value; prohlášení o výjimečné světové hodnotě.

ÚCL — Úřad pro civilní letectví.

UNESCO — United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization; organizace OSN pro vzdělání, vědu a kulturu.

VN — vysoké napětí (obvykle 22–35 kV).

VTE — větrné turbíny / větrné elektrárny.

VUSS — Vojenský ústav pro strategické studium / Vojenský ústav strategických studií (podle kontextu).

VVN — velmi vysoké napětí (obvykle 110 kV a více).

Veduty - věrné historické zobrazení krajiny nebo sídla, které pomáhá určit, jaké pohledové a estetické hodnoty krajiny jsou významné a měly by být při ochraně krajinného rázu zachovány.

0. Netechnické shrnutí

Tato HIA je zpracovávána jako samostatná příloha dokumentace EIA k záměru „Koncepce území zelená Haná“. Důvodem je požadavek příslušného úřadu na doplnění posouzení vlivů na kulturní dědictví, zejména na památkové hodnoty města Kroměříže a na statek světového dědictví UNESCO Zahrady a zámek v Kroměříži. Záměr je situován mimo vlastní statek UNESCO a mimo jeho nárazníkovou zónu, avšak vzhledem k navržené celkové výšce VTE až 230 m je nutné posoudit nepřímé dálkové vizuální, dynamické, noční a kumulativní vlivy.

HIA se odlišuje od hodnocení krajinného rázu. Krajinný ráz posuzuje přírodní, kulturní a estetické charakteristiky krajiny podle zákona o ochraně přírody a krajiny č. 144/1992 Sb. HIA posuzuje specificky to, zda záměr může ovlivnit OUV, autenticitu, integritu, atributy a širší prostředí statku světového dědictví. VTE se proto nehodnotí pouze otázkou, zda jsou „vidět“, ale zda jejich viditelnost, měřítko, pohyb rotorů, výstražné noční osvětlení a kumulace technických dominant mění schopnost statku vyjadřovat jeho výjimečnou světovou hodnotu.

Klíčovým předmětem HIA je ověření vlivu VTE na historický obraz Kroměříže, k Podzámecké zahradě, Květné zahradě a Arcibiskupskému zámku.

1. Účel, zadání a rozsah HIA

1.1 Identifikační údaje

Investor: JIPOCAR Power, s.r.o.
Sídlo: Střítež č.p. 3, 588 11 Střítež
IČ: 175 12 743

Zpracovatel: DP Eco-Consult s. r. o.
Zastoupená: RNDr. Daniela Pačesná, Ph.D., jednatel
Se sídlem: V Lukách 446/12, Hradec Králové 7, PSČ 503 41
IČ: 287 663 00
- telefon: +420 776 813 743
- e-mail: dpacesna@eco-consult.cz

Odpovědný řešitel: Mgr. Anna Starostová

Spolupracovali: Ing. Ondřej Černík
Ing. David Černošek
Ing. Tomáš Staš

1.2 Účel dokumentu

Účelem HIA je doplnit dokumentaci EIA o samostatné, metodicky průkazné a odborně přezkoumatelné posouzení vlivů záměru na kulturní dědictví. Dokument má sloužit jako podklad pro přepracovanou dokumentaci EIA, pro vypořádání připomínek dotčených orgánů a pro navazující rozhodování. HIA nemá nahradit závazná stanoviska orgánů památkové péče ani vyjádření NPÚ, ale má jim poskytnout strukturovaný důkazní materiál.

1.3 Proces EIA

Krajský úřad Olomouckého kraje obdržel dne 19.06.2025 oznámení EIA záměru „Koncepte území zelená Haná“, zpracované podle přílohy č. 4 k zákonu EIA. Zjišťovací řízení podle zákona EIA k záměru bylo Krajským úřadem Olomouckého kraje zahájeno dne 27.6.2025. Informace o zahájení zjišťovacího řízení k záměru byla zveřejněna dne 30.06.2025. V IS Cenía (<http://www.cenia.cz/eia>) bylo oznámení EIA zveřejněno pod kódem OLK1019.

Veřejnost, dotčená veřejnost, dotčené úřady a dotčené územní samosprávné celky se mohly k oznámení záměru vyjádřit ve lhůtě do 30.07.2025.

Závěr zjišťovacího řízení podle zákona EIA se závěrem, že záměr bude dále posuzován podle zákona EIA, vydal krajský úřad dne 20.08.2025 (č.j. KUOK 95318/2025). V závěru zjišťovacího

řízení krajský úřad konstatoval, že záměr může mít významný vliv na životní prostředí a bude dále posuzován podle zákona EIA.

K oznámení EIA se v zákonné lhůtě vyjádřili:

1. Magistrát města Přerova, odbor stavebního úřadu a životního prostředí, č.j.: MMP/154004/2025/STAV/ZP/Ča ze dne 24. 7. 2025
2. Ministerstvo zdravotnictví, č.j.: MZDR 16392/2025-5/OVZ ze dne 16. 7. 2025
3. Obec Křenovice, č.j.: 360/2025/KR ze dne 2. 7. 2025
4. Olomoucký kraj, č.j.: KUOK 80504/2025 ze dne 9. 7. 2025
5. Krajský úřad Olomouckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, č.j. KUOK 95318/2025 ze dne 20.08.2025,
6. Krajský úřad Zlínského kraje, Odbor životního prostředí a zemědělství, č.j.: KUZL 67354/2025 ze dne 23. 7. 2025
7. Městský úřad Kroměříž, odbor stavebního úřadu a životního prostředí, č.j.: MeUKM/094825/2025/0384/25 ze dne 11. 7. 2025
8. Petice občanů obcí Popůvky, Kovalovice, Kojetín, Bojanovice, Křenovice, Zlobice, Věžky a Vlčí Doly zaevidované pod č.j.: KUOK 88914/2025 dne 27. 7. 2025 a pod č.j.: KUOK 88634/2025 dne 28. 7. 2025 s cca 361 podpisy.

Dokumentace EIA, doplněná na základě došlých vyjádření a připomínek, byla podána na krajský úřad dne 20.1.2026. Dokumentace byla zveřejněna v IS Cenia dne 22.1.2026. Veřejnost, dotčená veřejnost, dotčené úřady a dotčené územní samosprávné celky se mohly k oznámení záměru vyjádřit ve lhůtě do 23.2.2026. Zpracováním posudku k dokumentaci byl příslušným úřadem pověřen Ing. Petr Götthans. Dokumentace včetně všech obdržených vyjádření byla zpracovateli posudku předána dopisem ze dne 11. 3. 2026, pod č.j.: KUOK 36476/2026.

Na základě předložené dokumentace, doručených vyjádření dotčených územně samosprávných celků, dotčených orgánů, dotčené veřejnosti a ostatních subjektů, jakož i návrhu zpracovatele posudku (dopis ze dne 16. 3. 2026, zaevidován pod č.j.: KUOK 37501/2026) je konstatováno, že dokumentaci je nezbytné přepracovat. Dokumentace byla vrácena k dopracování dne 19.3.2026 (č.j. KUOK 39357/2026).

Z došlých 34 vyjádření k dokumentaci, upozorňují následující na potřebu posouzení HIA:

1. Vyjádření veřejnosti – petice – 58 podpisových archů
 - požadavek na zpracování HIA – posoudit dopad na OUV
2. Národní památkový ústav, generální ředitelství
 - upozornění na nový nástroj hodnocení vlivů na památky – HIA. Žádají hodnocení dopadů na krajinu a zejména kulturní dědictví
3. Spolek „MY A BUDOUCNOST, z.s.“
 - požadavek na HIA posouzení, posouzení má být zpracováno nezávislým odborníkem, který je nezávislým odborníkem, který není v pracovním ani smluvním vztahu k oznamovateli záměru, a který disponuje prokazatelnou odbornou praxí v oblasti hodnocení vlivů na památky světového dědictví UNESCO nebo kulturní památky, tak aby bylo zajištěno objektivní a přezkoumatelné vyhodnocení vlivů.
4. Ministerstvo kultury
 - požadavek na zpracování HIA
5. Veřejnost, č.j._ KUOK_23764_2026
 - nedostatečné hodnocení vlivů na UNESCO Kroměříž

6. Veřejnost, č.j._KUOK_23761_2026

- nedostatečné hodnocení vlivů na UNESCO Kroměříž

7. Arcibiskupství Olomoucké

- požadavek na vyhodnocení vlivů na UNESCO Kroměříž

8. Veřejnost, č.j._KUOK_28010_2026

- upozornění na možnost negativního ovlivnění památky UNESCO Kroměříž záměrem

1.4 Rozsah posouzení

Hodnocení vychází z principů metodiky Heritage Impact Assessment (HIA) a zaměřuje se na posouzení přímých i nepřímých dopadů záměru na autenticitu, integritu a vizuální charakter krajiny, které jsou nositeli kulturních a historických hodnot území. Součástí posouzení je rovněž analýza kumulativních a synergických vlivů s dalšími rozvojovými záměry a technickými dominantami v širším území, stejně jako vyhodnocení vlivů v jednotlivých fázích životního cyklu záměru. Na základě zjištěných skutečností jsou navržena opatření směřující k předcházení, minimalizaci nebo kompenzaci případných negativních dopadů na hodnoty chráněného území.

Hlavními body jsou:

1. Identifikace OUV a citlivých atributů

Posouzení musí nejprve identifikovat prvky, které tvoří OUV dotčeného statku, a určit jejich citlivé atributy. Je třeba vyhodnotit, které složky OUV mohou být realizací VTE přímo či nepřímo ovlivněny, zejména krajinný kontext, historické prostorové vztahy, panoramata, dominanty, kompoziční osy, kulturně-historické vazby a charakteristické vizuální vlastnosti území.

2. Dopady na autenticitu a integritu

Hodnocení se zaměří na posouzení vlivu VTE na autenticitu a integritu statku. Bude zkoumáno, zda navrhované stavby nenaruší historickou čitelnost krajiny, její tradiční prostorové uspořádání a vztahy mezi jednotlivými prvky. Posouzeny budou změny měřítko, proporcí a charakteru krajiny, stejně jako možné zásahy do klíčových pohledů, panoramat a dalších atributů, které jsou součástí OUV.

3. Vizuální dopady

Analýza vyhodnotí vlivy na vizuální integritu krajiny, zejména v dálkových pohledech. Posouzen bude vliv na veduty, horizonty, významné vyhlídkové body, pohledové osy a siluety sídel či krajinných dominant. Hodnocení bude zahrnovat jak statické, tak proměnlivé vizuální účinky VTE v různých vzdálenostech a podmínkách viditelnosti.

4. Dynamické vlivy rotoru a změna vnímání krajinné scény

Posouzen bude vliv pohybu rotorů na vnímání krajiny a kulturního dědictví. Zvláštní pozornost bude věnována dynamickému efektu otáčejících se listů, který může přitahovat vizuální pozornost a měnit charakter krajinné scény. Součástí hodnocení bude také analýza stroboskopického efektu (flicker effect) a jeho možného působení na významné pohledy a místa.

5. Světelné znečištění

Bude vyhodnocen vliv výstražného osvětlení VTE na noční charakter krajiny. Posouzení zahrne intenzitu, četnost a viditelnost světelných zdrojů, jejich dopad na vnímání nočního panoramatu a případné narušení historicky zachovaného prostředí s nízkou úrovní světelného znečištění.

6. Kumulativní a synergické vlivy s dalšími technickými dominantami

Hodnocení bude zohledňovat kumulativní a synergické účinky ve spojení s existující nebo plánovanou technickou infrastrukturou v širším území. Posouzena bude zejména interakce s dalšími větrnými elektrárnami, včetně záměru VTE Hradčany–Kobeřice, a s dalšími antropogenními dominantami (stožáry, vedení VVN, průmyslové objekty apod.), které mohou společně zesilovat vizuální a krajinářské dopady.

7. Vlivy v etapě výstavby, provozu, údržby a odstranění

Posouzení zahrne všechny fáze životního cyklu záměru:

- **výstavbu** (zemní práce, stavební technika, dočasné zásahy do krajiny),
- **provoz** (vizuální, akustické a světelné vlivy),
- **údržbu** (pravidelná údržba zařízení a pohyb techniky),
- **odstranění zařízení** po ukončení životnosti a uvedení území do odpovídajícího stavu.

8. Mitigační a kompenzační opatření

Budou navržena opatření k eliminaci, omezení nebo kompenzaci identifikovaných negativních vlivů.

Rozsah posouzení odpovídá metodice hodnocení vlivů na kulturní dědictví (Heritage Impact Assessment – HIA) podle doporučení UNESCO a ICOMOS.

2. Metodický rámec HIA

HIA vychází z principu, že předmětem ochrany není pouze fyzická hmota památky, ale OUV a atributy, kterými je tato hodnota vyjádřena. V případě Kroměříže je třeba posuzovat nejen Arcibiskupský zámek, Podzámeckou a Květnou zahradu, ale také jejich kompoziční vztahy, historické zasazení, vnímání v městském a krajinném kontextu a vizuální integritu.

Metodologický přístup tohoto posouzení vlivů (HIA) je založen na doporučeních ICOMOS. Podle nich je toto posouzení vlivů produktem kontinuálního procesu a posouzení vlivů na kulturní dědictví, které bylo zahájeno v době kandidatury. Cílem je identifikovat důsledky potenciálních dopadů na OUV kroměřížského zámku a zahrad a zabránit nevratným změnám.

Za více než 75 let od svého založení vytvořilo UNESCO soubor mezinárodních normativních nástrojů pro ochranu tvůrčí rozmanitosti, nacházející se po celém světě. Úmluvy, deklarace a doporučení UNESCO pokrývají všechny aspekty hmotného i nehmotného kulturního dědictví a společně tvoří systém právních nástrojů pomáhajících smluvním státům v jejich úsilí chránit památky a tvořivost po celém světě.

Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví z roku 1972, obecně známá jako Úmluva o světovém dědictví, je považovaná za jeden z nejlépe fungujících mezinárodních nástrojů určených k ochraně památek. Úmluva vstoupila v platnost dne 17. prosince 1975. K dnešnímu dni ji podepsalo 194 států, a lze ji proto považovat za prakticky celosvětově platnou. Česká republika vstoupila do UNESCO v roce 1993. Jako vůbec první mezinárodní právní nástroj zahrnující jak přírodní, tak kulturní památky představuje jedinečné a silné propojení mezi nástroji zabývajícími se kulturním dědictvím a nástroji řešícími otázky, jako je ochrana přírodních památek, biologická rozmanitost nebo změna klimatu. Navíc soubor více než 1 154 památek, jež jsou v současné době zapsány na Seznamu světového dědictví, je odrazem velké míry rozmanitosti dědictví a důležitým vzorkem pro otestování všech aspektů památkové ochrany.

Následující kapitoly poskytují přehled odborných principů, které jsou relevantní pro toto Posouzení dopadů na kulturní dědictví (Heritage Impact Assessment – HIA). Na základě výjimečné světové hodnoty (Outstanding Universal Value – OUV) památky světového dědictví, která musí být za všech okolností chráněna, stanoví dokument Metodická příručka pro světové dědictví - *Guidance and Toolkit for Impact Assessments in a World Heritage Context* (2022) metodiku pro zpracování HIA a poskytuje návod, jak hodnotit možné pozitivní i negativní dopady na památky světového dědictví UNESCO. Principy uvedené v tomto dokumentu proto tvoří metodologický základ této zprávy HIA.

2.1 Úmluva UNESCO o světovém dědictví a výjimečná světová hodnota

Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví neboli Úmluva o světovém dědictví uznává význam přírodního a kulturního dědictví a nutnost jeho ochrany a zachování v rychle se měnícím světě. I když se smluvní státy zavázaly chránit na svém území veškeré dědictví, nejznámější součástí Úmluvy je Seznam světového dědictví, který obsahuje přírodní a kulturní památky, jež jsou považovány za významné pro svou „výjimečnou světovou hodnotou“. Aby mohly být památky na Seznam zapsány, musí splňovat alespoň jedno z deseti kritérií výjimečné světové hodnoty, a současně splnit i požadavky na autenticitu, integritu a podmínky ochrany a správy.

Autenticita se vztahuje na kulturní dědictví a týká se míry, do jaké jsou znalosti a chápání hodnot kulturního dědictví vnímány a považovány za věrohodné: zda jsou jejich kulturní hodnoty pravdivě a věrohodně vyjádřeny prostřednictvím řady atributů zahrnujících tvarosloví a pojetí; materiál a hmotnou podstatu; funkční využití; tradice, techniky, postupy, způsoby hospodaření a systémy řízení; umístění a zasazení do okolí; jazyk a ostatní podoby nehmotného dědictví; ducha a pocity a další vnitřní a vnější faktory.

Integrita je posouzení celkového vyznění a nedotknutelné rázovitosti přírodního a/nebo kulturního dědictví a jeho atributů: do jaké míry památka vlastní všechny prvky nezbytné pro vyjádření její výjimečné světové hodnoty; zda je dostatečně velká, aby umožnila udělat si úplnou představu o charakteristických znacích a procesech, které předávají význam této památky; a zda byla ochráněna před negativními rozvojovými vlivy nebo zanedbáním.

Ochrana, správa a péče se vztahují k tomu, jak bude v průběhu doby zajištěno a zkvalitněno zachování výjimečné světové hodnoty památky včetně její integrity a autenticity.

Obr. 1 – „Tři pilíře“ výjimečné světové hodnoty

Od roku 2007 musí být pro každou nově zapsanou lokalitu vypracováno Prohlášení o výjimečné světové hodnotě (Statement of Outstanding Universal Value – SOUV), které shrnuje důvody, na jejichž základě byla lokalita zapsána na Seznam světového dědictví. Hodnoty dědictví uznané a popsané v tomto prohlášení následně tvoří formální základ pro ochranu dané památky.

Pro památky zapsané před rokem 2007, mezi které patří i kroměřížský zámek a zahrady, byla následně zpracována retrospektivní prohlášení o výjimečné světové hodnotě (Retrospective Statement of Outstanding Universal Value – RSOUV). Tato prohlášení jsou dostupná na internetových stránkách Centra světového dědictví UNESCO.

Z formálního hlediska je přírodní nebo kulturní památka zapsána na Seznam světového dědictví považována za lokalitu s výjimečnou světovou hodnotou tehdy, pokud:

- splňuje jedno nebo více z deseti kritérií pro zápis na Seznam světového dědictví,
- splňuje podmínky integrity a autenticity (u kulturních a smíšených lokalit),
- má zaveden odpovídající systém správy, ochrany a monitoringu, který zajišťuje její dlouhodobou ochranu.

2.2 Operační směrnice pro provádění Úmluvy o světovém dědictví (2024)

OUV včetně autenticity a integrity musí být chráněna u každé lokality zapsané na Seznam světového dědictví. OUV představuje základní referenční rámec pro ochranu a správu památek světového dědictví a poskytuje klíčové informace pro rozhodování o projektech, které mohou mít na lokalitu dopad.

Operační směrnice UNESCO stanoví, že před realizací projektů uvnitř nebo v okolí památek světového dědictví musí být provedena posouzení vlivů na životní prostředí (EIA), posouzení vlivů na kulturní dědictví (HIA) a/nebo strategická posouzení (SEA). Tato hodnocení mají identifikovat alternativy rozvoje, pozitivní i negativní dopady na OUV a navrhnout opatření ke zmírnění negativních vlivů.

2.3 Pokyny a nástroje pro posuzování vlivů v kontextu světového dědictví (2022)

UNESCO a jeho poradní organizace ICCROM, ICOMOS a IUCN vypracovaly mezinárodní metodiku pro provádění HIA. Tato metodika stanovuje jednotlivé kroky procesu hodnocení a slouží jako základ pro posouzení slučitelnosti navrhovaného projektu s požadavky ochrany světového dědictví.

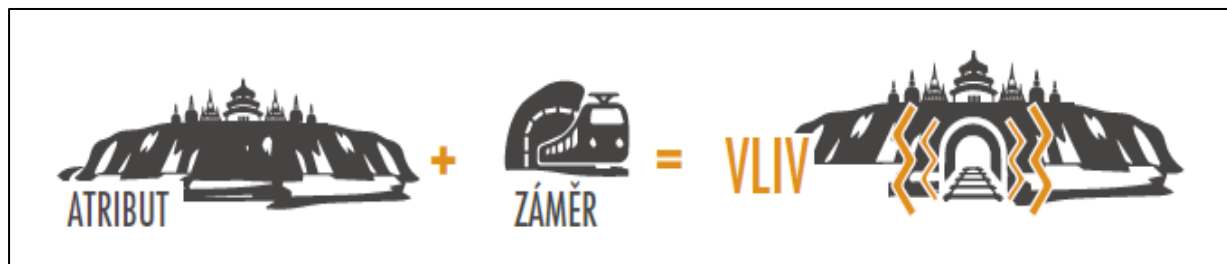
2.4 Atributy a další hodnoty podporující OUV

Metodika požaduje identifikaci tzv. **atributů**, prostřednictvím nichž se vyjadřuje výjimečnou světovou hodnotu (OUV) památky světového dědictví.

Podle této metodiky představuje dopad interakci mezi navrhovaným zásahem a památkou světového dědictví. Dopady mohou být pozitivní nebo negativní a mohou mít podobu biologickou, sociální, kulturní, ekonomickou, zdravotní, vizuální apod. Je nutné zohlednit všechny relevantní účinky, včetně dopadů na nehmotné atributy, které se odrážejí v hmotných prvcích památky.

Hlavním cílem této studie HIA je proto posoudit, zda navrhovaný projekt výstavby větrných elektráren bude mít negativní dopad na významné atributy památky světového dědictví **Zámek a zahrady Kroměříž**.

Pokud budou identifikovány závažné negativní (nebo významně negativní) dopady, je nutné navrhnout opatření ke zmírnění těchto vlivů.

Obr. 2 – Vztah mezi atributy a dopady na památky světového dědictví UNESCO

Přestože je základ památky světového dědictví odvozen z její OUV, hodnoty dané lokality se na OUV neomezují.

Související hmotné nebo nehmotné hodnoty (tzv. **další hodnoty dědictví / ochrany**) mohou OUV dále upřesňovat a rozvíjet. Zatímco atributy světového dědictví jsou omezeny na samotnou památku světového dědictví, tzv. **další hodnoty podporující OUV** mohou být významné také v ochranném pásmu nebo v širším prostředí památky světového dědictví UNESCO.

Tyto hodnoty mohou být uznávány i na jiných úrovních ochrany (například mezinárodní, národní nebo místní), například v rámci ochrany přírody, ochrany krajiny nebo památkové ochrany.

Důvody, proč je konkrétní kulturní statek považován za hodný zachování, musí být v rámci HIA zohledněny. Metodika zároveň zdůrazňuje, že mezi jednotlivými hodnotami neexistuje hierarchie. Naopak, OUV je zpravidla závislá na dalších hodnotách podporujících OUV a zvláštní pozornost by měla být věnována také hodnotám souvisejícím s nehmotným kulturním dědictvím.

2.5 Evidence atributů a dalších hodnot podporujících OUV

Atributy představují konkrétní vlastnosti, jimiž se výjimečná světová hodnota projevuje. Pro dlouhodobou ochranu lokality je nezbytné atributy identifikovat, pochopit a prostorově zaznamenat. Jejich rozmístění a požadavky na ochranu mají být podkladem pro vymezení hranic lokality, ochranných pásem a dalších opatření správy.

Koncept atributů má pro památky světového dědictví zásadní význam, protože vysvětluje konkrétní vlastnosti, jejichž prostřednictvím se projevuje výjimečná světová hodnota (OUV).

Pro zajištění dlouhodobé ochrany památky světového dědictví je nezbytné atributy jednoznačně identifikovat, porozumět jim a zdokumentovat je. Jejich prostorové rozmístění spolu s požadavky na ochranu jednotlivých atributů by měly tvořit základ pro:

- vymezení hranic památky světového dědictví,
- stanovení ochranných pásem,
- návrh dalších nástrojů ochrany a správy.

Při identifikaci atributů se nejprve analyzuje Prohlášení o výjimečné světové hodnotě (Statement of Outstanding Universal Value – SOUV).

Následně jsou atributy a další hodnoty podporující OUV identifikovány prostřednictvím studia dalších zdrojů, zejména:

- plánů péče a managementu,
- dokumentů památkové ochrany,
- územně plánovacích dokumentací,
- mapových podkladů,
- správních rozhodnutí a stanovisek orgánů ochrany památek,
- odborných studií a výzkumů.

V rámci procesu HIA je důležité nejen identifikovat jednotlivé atributy, ale také pochopit jejich vzájemné vazby a jejich význam pro zachování OUV lokality.

Atributy mohou být:

- hmotné (například historické budovy, urbanistická struktura, panoramata nebo krajinné prvky),
- nehmotné (například kulturní významy, historické asociace, tradice nebo symbolické hodnoty).

Proto musí být při hodnocení zohledněny jak fyzické, tak nehmotné aspekty dědictví.

2.6 Hodnocení dopadů

Průzkum atributů provedený ve druhé části této zprávy HIA, který v tabulkové podobě uvádí všechny atributy vyjadřující OUV Zámku a zahrad Kroměříž i další související hodnoty, tvoří základ pro hodnocení dopadů navrhovaného projektu.

Tento soubor atributů je následně použit při posuzování pozitivních i negativních účinků projektu na památku světového dědictví.

Celková velikost pozitivních i negativních dopadů je následně zařazena do sedmi kategorií, které jsou pro větší přehlednost znázorněny pomocí barevné škály:

- významně negativní dopad (*Major negative impact*),
- středně negativní dopad (*Moderate negative impact*),
- mírně negativní dopad (*Minor negative impact*),
- neutrální dopad (*Neutral*),
- mírně pozitivní dopad (*Minor positive impact*),
- středně pozitivní dopad (*Moderate positive impact*),
- významně pozitivní dopad (*Major positive impact*).

Tato škála se používá jak pro pozitivní, tak pro negativní dopady.

Obr. 3 – Škála vyhodnocení vlivů na OUV

Významný negativní dopad představuje takovou změnu atributů, která vede ke ztrátě nebo vážnému narušení OUV památky světového dědictví. Takový dopad je z hlediska ochrany světového dědictví nepřijatelný.

Metodika současně zdůrazňuje, že negativní dopady nelze vyvažovat pozitivními přínosy v jiných oblastech projektu. Rovněž nelze argumentovat tím, že již existující poškození nebo dřívější nevhodné zásahy ospravedlňují další negativní změny.

Při hodnocení dopadů je proto nezbytné samostatně posuzovat každý atribut a každou hodnotu podporující OUV a určit rozsah změny, kterou navrhovaný zásah způsobí.

2.7 Vizualizace

Vizualizace představují důležitý nástroj pro posuzování dopadů projektů na kulturní dědictví. Umožňují zobrazit navrhované změny v jejich budoucí podobě a poskytují podklad pro hodnocení možných vlivů na atributy památky světového dědictví.

V rámci této studie byly použity fotografie, panoramata, renderované vizualizace a fotomontáže. Jejich cílem je co nejvěrněji zobrazit podobu navrhovaného projektu v reálném prostředí.

2.7.1 Fotografická dokumentace

Posuzování vizuálních dopadů vychází z lidského vnímání. To však lze fotografií zachytit pouze částečně. Fotografie představuje pouze obdélníkový výřez zorného pole obou očí a nedokáže plně zachytit prostorovou hloubku ani způsob, jakým člověk vnímá okolní prostředí při pohybu. Lidé se v krajině nebo ve městě přirozeně rozhlíží a vnímají prostor ve více směrech současně. Jednotlivá fotografie proto může zachytit pouze omezenou část skutečného vizuálního zážitku. Z tohoto důvodu byly kromě standardních fotografií pořizovány také panoramatické snímky zachycující okolní prostředí.

Při správném měřítku zobrazení a odpovídající pozorovací vzdálenosti představují tyto fotomontáže uznávaný a široce používaný nástroj pro hodnocení možných vizuálních dopadů.

2.7.2 Renderování a fotomontáže

Pro vytvoření vizualizací byl použit program windPRO, modul PHOTOMONTAGE, dánské společnosti EMD. Modul PHOTOMONTAGE v programu windPRO patří mezi nejrozšířenější nástroje pro zpracování vizualizací větrných elektráren a je běžně využíván při zpracování EIA, HIA i krajinných studií. Jeho princip spočívá v přesném propojení fotografie skutečného prostředí s trojrozměrným modelem navrhovaných větrných elektráren na základě geodetických dat. Fotomontáže sloužily jako podklad pro posouzení vizuálních vztahů mezi navrhovaným záměrem a jednotlivými atributy OUV, zejména z hlediska jejich čitelnosti, dominance, integrity a krajinného kontextu.

Program využívá georeferencovaná vstupní data, zejména přesnou polohu místa fotografování (GPS souřadnice), nadmořskou výšku stanoviště, směr fotografování (azimut), digitální model terénu (DTM), případně digitální model povrchu (DSM), pokud je k dispozici a přesné souřadnice, výšku a technické parametry navrhovaných větrných elektráren.

Na základě těchto údajů program vypočítá prostorovou geometrii fotografie a vytvoří trojrozměrný model zobrazené krajiny. Do tohoto modelu jsou následně umístěny navrhované větrné elektrárny ve správné poloze, výšce a měřítku. Výsledkem je fotomontáž odpovídající skutečnému pohledu z daného stanoviště.

3. Popis záměru pro účely HIA

Charakter záměru

Předmětem záměru je výstavba 3 VTE (např. typ Vestas V162 a podobný) s maximálními parametry o výkonu 6,2 MW, výškou tubusu 149 m, průměru rotoru 162 m, délkou lopatek 81 m a celkovou výškou v horní úvrati 230 m od paty. Maximální akustický výkon bude 106,3 dB.

Údaje o očekávaném výkonu VTE 6,2 MW odpovídají stávajícím parametrům VTE, které jsou nabízeny na současném trhu. V rámci dalšího vývoje mohou být vyvinuty VTE s větším výkonem, které budou vyhovovat umístění v navrhovaném území dle limitujících faktorů, jako jsou výška a hlučnost VTE.

Záměr VTE č. 1, 2 a 3 je umístěný na orné půdě v podobě intenzivně využívaného pole. Stavby VTE jsou uvažovány jako stavby dočasné, s životností cca 25-30 let.

Se záměrem stavby je spojena úprava ploch kolem VTE (základový fundament o průměru cca 26 m, manipulační zpevněná plocha cca 50 m x 18,5 m, příjezdové komunikace šířky 4,5 m + 0,5 krajnice na každou stranu) včetně příjezdu ze silnice a výstavba podzemního (kabelová vedení, zejména pak kabelová vedení VN k vyvedení výkonu, budou uložena v zemi v hloubce min. 1,0 m) elektrického napojení do distribuční sítě.

Umístění jednotlivých VTE:

Kraj:	Olomoucký
Obec:	Kojetín
Katastrální území:	Popůvky u Kojetína
Parcela č.:	231/16, 231/17, 231/18
Katastrální území:	Kovalovice u Kojetína
Parcela č.:	327/33
Kraj:	Zlínský
Obec:	Věžky
Katastrální území:	Věžky
Parcela č.:	1000

Kromě výše uvedených pozemků, na nichž budou realizovány VTE (základy VTE), budou záměrem dotčeny další pozemky při budování manipulačních ploch, příjezdových komunikací, montážních ploch a pokládce kabelového vedení.

Situace záměru (umístění VTE, manipulačních ploch, příjezdových komunikací, kabelového vedení atd.) je uvedena v příloze č. 3 dokumentace EIA.

Podrobné zdůvodnění umístění záměru je uvedeno v kapitole B.I.3. dokumentaci EIA.

Technické a technologické řešení záměru

Jedná se o výstavbu větrných elektráren s příjezdovými komunikacemi včetně vyvedení výkonu do rozvodné sítě.

Větrná elektrárna se skládá z ocelové trubkové věže výšky max. 149 m složená ze segmentů komolých kuželů kotvených k železobetonovému základu. Na vrcholu věže je gondola, v níž je umístěný generátor, řídicí jednotky, převodovka a údržbový jeřáb. Dále je na gondole uložený rotor s lopatkami. Délka lopatky rotoru je až 81 m. Podzemním kabelem budou elektrárny napojené na přípojný bod na sloupu nadzemního vedení VN u obce Kojetín, přesné místo bude upřesněno.

Výška věže max. = 149 m

Celková výška VTE je max. = 230 m

Velikost základu max. $\varnothing$ 26 m = 530,9 m²

Obr. 4 - Ukázka typu VTE – Vestas V162, které mohou být instalovány na lokalitě (zdroj: <https://en.wind-turbine-models.com/fotos/Vo9t36GSj9l-vestas-v162-6.0-mw-enventus>)

Zásady urbanistického, architektonického a výtvarného řešení

Jedná se o výrazně vertikální, štíhlou, věžovou, typovou stavbu, ukončenou pohybujícím se trojlístem. Větrná elektrárna představuje výjimečnou stavbu s nezvyklým designem. V okolní krajině budou novým výrazným orientačním bodem. VTE je situovaná na zemědělsky využívaných plochách – zatravněných plochách a polích.

Zásady technického řešení

Jsou navrženy 3 větrné elektrárny s maximálními parametry: průměr rotoru 162 m, výška tubusu 149 m, celková výška 230 m. Základ bude železobetonový monolitický blok o průměru 26 m a výšce cca 3 m. Do něj bude ukotvena technologická část VTE. Rozměry a tvar základu budou upřesněny dle výsledků geologického průzkumu pro konkrétní typ VTE.

Větrná elektrárna je samostatné technologické zařízení - ocelová trubková věž složená ze segmentů komolých kuželů. Na vrcholu věže je osazená gondola, v ní je umístěný generátor, převodovky, transformátor, řídicí jednotky a údržbový jeřáb. Dále je na gondole osazený rotor s lopatkami. Jednotlivé listy rotoru je možné natáčet, čímž je možné regulovat výkon (systém „pitch“) podle aktuálních povětrnostních podmínek. Toto natáčení umožňuje v případě potřeby i úplné zastavení otáčení rotoru. Mechanická energie je z rotoru přenášena hlavní hřídelí přes převodovku na generátor. Generátor je asynchronní. Veškeré funkce VTE jsou kontrolovány a řízeny řídicími jednotkami na bázi mikroprocesorů. Komponenty uvnitř gondoly jsou chráněny proti dešti, sněhu, prachu a slunečnímu záření. V době provozu se předpokládá bezobslužnost větrné elektrárny. Při provozu nebudou vznikat nároky na dopravní obslužnost, mimo pravidelných kontrol jednou za 14 dní, případné odstraňování nahodilých poruch (příjezd osobním autem) a periodické údržby prováděné jednou za 6 měsíců (příjezd dodávkovým autem). Objekt větrné elektrárny bude celoplošně natřen šedým nátěrem RAL 7035 (popř. RAL 7038), ocelová věž elektrárny bude ve výšce 40 ÷ 43 m opatřena červeným nátěrem RAL 3020. Tímto nátěrem budou rovněž opatřeny konce listů rotoru v délce 1/7 celkové délky listu rotoru. Stožár bude opatřený denním a nočním výstražným leteckým překážkovým značením.

U paty elektrárny bude manipulační plocha o rozměrech cca 50,0 m x 18,5 m. Tato plocha bude sloužit k montáži technologie elektrárny a následně jako manipulační plocha pro údržbu elektrárny.

K těmto manipulačním plochám bude nutné zhotovit příjezdové komunikace vyhovující požadavkům na transport jednotlivých komponent elektrárny. Šířka komunikace bude cca 4,5 m s krajnicí 0,5 m po obou stranách. Příjezdové komunikace maximálně využívají stávající místní účelové komunikace.

Příjezdové komunikace a zpevněné plochy budou provedeny pro těžký provoz s krytem ze štěrkového násypu o celkové tl. 700 mm. Konstrukční vrstvy nové komunikace a zpevněných ploch:

- 2x štěrk fr. 32-63 mm s výplňovým kamenivem 200 mm,
- štěrková drť fr. 0-63 mm 150 mm,
- štěrkopísek fr. 0-125 mm 150 mm,
- celkem 700 mm.

Další nedílnou součástí větrného parku bude spínací stanice a trafostanice. Bude se jednat o hotový prefabrikovaný objekt skládaný z jednotlivých železobetonových modulů.

Stručný popis postupu výstavby

Na ploše staveniště bude odstraněná ornice (předpoklad 300 mm, bude upřesněno pedologickým průzkumem). Budou vytvořeny příjezdové komunikace včetně dočasných úprav – rozšíření o nájezdové oblouky pro dopravu lopatek VE, plochu pro montáž jeřábu. Následuje výkop pro základovou patku VE, armování a betonáž. Po převzetí základové patky dodavatelem technologie elektrárny bude zahájena vlastní montáž VTE – ocelová trubková věž, gondola, včetně technologie, rotor a jednotlivé listy elektrárny. Současně bude osazena a zkompletovaná spínací stanice a podzemní kabelová vedení. Následuje kompletace elektrozařízení, jeho prozkoušení a připojení do zkušebního provozu.

Technické a technologické řešení VTE např.: Vestas V162 (variabilně lze změnit za jiný typ o obdobných vlastnostech)

VTE bude vybavena systémem umožňujícím rotoru pracovat s variabilním počtem otáček. Půjde o pomaloběžný stroj s max. otáčkami 14-17 za minutu.

Věž větrné elektrárny nese gondolu a rotor. Věž je smontována ze segmentů, které mají délku přibližně 20 m (kvůli snadnější přepravě). Segmenty jsou vyrobeny z plechových plátů, které jsou skruženy do prstenců a pak k sobě svařeny. Rotorové listy mají délku 81 m a jsou vyrobeny z epoxidové pryskyřice vyztužené skelným vláknem. Každý list rotoru se skládá ze dvou polovin, které jsou slepeny s nosným profilem.

Rotor je vybaven systémem OptiSpeed®, pomocí kterého může rotor pracovat s variabilním počtem otáček. Větrná elektrárna je vybavena zařízením OptiTip® - regulačním systémem naklápění. Pomocí zařízení OptiTip® jsou úhly nastavení listů rotoru stále regulovány, takže je úhel nastavení listů vždy optimálně přizpůsoben příslušným větrným podmínkám.

Větrné elektrárny jsou také vybaveny systémem chlazení CoolerTop®, který k potřebnému chlazení využívá vlastní větrnou energii. Jelikož ho netvoří žádné pohyblivé části, vyžaduje minimální údržbu, vydává minimální hluk a snižuje vlastní spotřebu energie elektrárny. V listech jsou zabudovány integrované receptory blesků a vnitřní uzemňovací kabel. Mechanická energie je od rotoru přenášena na generátor. Napájecí systém obsahuje generátor s permanentními magnety pro zajištění širšího pracovního rozsahu a snížení energetických ztrát. Plno rozsahový konvertor podporuje rozvodnou síť, snížení zatížení hnacího ústrojí a optimální produkci energie při větších rychlostech větru.

Startovací rychlost větru je 3 m/s, průměrná pracovní rychlost je 13 m/s, rychlost větru pro vypnutí je 25 m/s. Po překročení této rychlosti dojde k automatickému zabrzdění a odstavení stroje. Zabrzdění VTE je prováděno nastavením listů rotoru do praporu. Tento typ elektrárny je možno provozovat v závislosti na nastavení řídicí jednotky v osmi režimech provozu (tzv. modech), které se liší výstupním výkonem elektrárny a rovněž i akustickým výkonem. Veškeré funkce VTE jsou kontrolovány a řízeny řídicími jednotkami založenými na bázi mikroprocesorů. Tento systém řízení provozu je umístěn v gondole.

Kryt gondoly vyrobený z plastu vyztuženého skelným vláknem chrání veškeré komponenty uvnitř gondoly před deštěm, sněhem, prachem, slunečním zářením apod. Centrálně umístěný otvor umožňuje ke gondole přístup z věže. Vzhledem k povětrnostním a klimatickým podmínkám lokality lze VTE vybavit systémem BLADEcontrol®, který je volitelným doplňkem standardní výbavy a bude součástí záměru, detekuje tvorbu ledu na listech rotoru a v případě potřeby VTE automaticky zastaví. Fyzikálním základem systému je analýza vlastních kmitů. Jako každé pružné těleso kmitá list rotoru svojí vlastní frekvencí, pokud je vybuzen např. větrem. Pro tvorbu ledu byly pozorovány dvě speciálně vybrané frekvence, které jsou proudícím větrem dobře

buzeny i v klidu zařízení a s listy v poloze, kdy kladou větru minimální odpor. S usazováním ledu se frekvence přesouvají, neboť roste hmotnost listů. Měření frekvence s rozlišením na 0,004 Hz umožňuje systému bezpečně detekovat i malé přírůstky hmotnosti. BLADEcontrol® dokáže měřit led přímo na listech rotoru i v klidovém stavu větrné elektrárny. Při silně usazeném ledu se větrná elektrárna dokáže automaticky vypnout a následně po odtání také včas změřit, že listy jsou bez ledu. Větrná elektrárna se pak může automaticky opět připojit.

Železobetonový základ každé VTE bude kruhového tvaru o průměru cca 26 m v dolní úrovni a cca 7 m v horní úrovni. Hloubka základu se předpokládá do 3,5 - 4 m. Přesné údaje budou stanoveny do projektové dokumentace na základě statického výpočtu dle zpracovaného geologického posudku pro fázi stavebního řízení. Základ je uložen pod terénem a překryt zeminou.

Barevnost celého zařízení bude v souladu s vyjádřením VUSS, ÚCL a souvisejícími bezpečnostními předpisy. Základní barva se předpokládá matně šedá, s červeným označením ukončení listů a se signálním osvětlením. Po uplynutí doby životnosti větrných elektráren (25–30 let) bude provedena demontáž zařízení a pozemky budou uvedeny do původního stavu.

Přenos výkonu z převodovky na generátor se uskutečňuje pomocí spojky nevyžadující údržbu. Generátor je speciální čtyřpólový asynchronní generátor s vinutým rotorem.

Zabrzdnění VTE je prováděno nastavením listu rotoru do praporu. Parkovací brzda se nalézá na vysokorychlostním hřídeli převodu. Veškeré funkce VTE jsou kontrolovány a řízeny řídicími jednotkami založenými na bázi mikroprocesoru. Tento systém řízení provozu je umístěn v gondole. Změny úhlu nastavení listu rotoru jsou aktivovány přes momentové rameno hydraulickým systémem, který umožňuje listům rotoru rotovat axiálně o 95°. Elektricky poháněné převodovky se starají o směřování po větru otáčením pastorku, které zasahují do zubu velkého otočného věnce, který je upevněn na vrcholu věže. Ložiskový systém směřování po větru je systém kluzného ložiska se zabudovanou frikci a samosvornou funkcí. Kryt gondoly je vyrobený z plastu vyztuženého skelným vláknem. Chrání veškeré komponenty uvnitř gondoly před deštěm, sněhem, prachem, slunečním zářením atd.

Centrálně umístěný otvor umožňuje ke gondole přístup z věže. Uvnitř gondoly je umístěn údržbový jeřáb. Kuželová ocelová trubková věž je vysoká 149 m. Průměr pozemní příruby je cca 5 m a průměr vrcholové příruby je cca 2-2,5 m. VTE je dodávána s povrchovou úpravou v matně šedé barvě.

Pro příjezd jeřábu a obsluhy k místu stavby VTE bude upravena manipulační plocha se zpevněným povrchem (vyštěrkovaná zhutněná plochy).

Mechanická energie je od rotoru přenášena hlavním hřídelem přes převod na generátor. Převodovka je kombinovaná planetová/čelní ozubení. Přenos výkonu z převodovky na generátor se uskutečňuje pomocí kompozitní spojky nevyžadující údržbu. Generátor je speciální čtyřpólový asynchronní generátor s vinutým rotorem.

Přepínání provozních módů je na těchto VTE programově zabezpečeno bez nutnosti zásahu provozní obsluhy.

Členění stavby:

- realizace obslužných komunikací,
- uložení datových a el. kabelů a kabelového vedení k přípojnému bodu,
- stavba vlastní VTE, zahrnující realizaci základů, montáž tubusu, usazení gondoly a zprovoznění systémů.

Založení staveb VTE

Pro montáž samotné elektrárny je potřebná zpevněná manipulační (obslužná) plocha, kde budou po dobu montáže umístěny jeřáby.

Před vlastní instalací větrné elektrárny je nutné vybudovat betonový základ. Základy musí svou hmotností zajistit stabilitu větrné elektrárny, v provozu zatížené nejen vlastní hmotností, ale i silami, které by mohly způsobit její výchylku od svislé polohy. Do středu armatury základů je vložen ocelový sokl s přírubou pro uchycení prvního dílu ocelového tubusu věže. Jsou v něm otvory a průchodky pro instalaci podzemních kabelů pro vyvedení elektrické energie k připojení do sítě i pro datové a komunikační kabely. Železobetonové základy mají kruhový, čtvercový nebo šestiúhelníkový tvar s průměrem kolem 15 až 30 m a výškou kolem 3,5 m. Hmotnost ocelové armatury je přibližně 40 tun, je použito asi 500 až 1000 m³ betonu. Konkrétní parametry základů vycházejí z toho, na jakém terénu a podloží jsou umístěny a jaký typ VTE je instalován.

Instalace technologie VTE trvá zpravidla 2-3 měsíce, včetně provedení terénních úprav a betonáže min. 6 měsíců. Celková doba výstavby je odhadována na 12 měsíců.

K dopravě technologie VTE budou sloužit stávající veřejné komunikace. Případné úpravy komunikací nebo jejich rozšiřování budou projednány s jejich vlastníky. Budování obslužných komunikací k VTE bude přednostně využita již stávající síť účelových komunikací. Nově bude realizováno jejich prodloužení.

Architektonické řešení

Architektonické a barevné řešení stavby je dáno použitou technologií. VTE budou realizovány a udržovány bez dodatečných instalací různých ochozů, antén, kabelů apod. Místa stavby VTE nebudou oplocena, ale předpokládá se jejich trvalý kamerový monitoring.

Stožáry VTE budou celoplošně opatřeny matně šedým nátěrem bez jakýchkoliv barevných doplňků, reklamních nápisů apod., s výjimkou prvků, zajišťujících bezpečnost leteckého provozu. Pro zajištění bezpečnosti leteckého provozu budou VTE od výšky 40 m opatřeny červeným nátěrem s jedním pruhem ve výšce od 40 do 43 m. VTE budou na nejvyšším bodě nosného sloupu (gondoly) opatřeny zdvojeným duálním světelným leteckým překážkovým návěstidlem střední svítivosti. Bližší podrobnosti jsou uvedeny v následující kapitole Provozní řešení.

Příjezdové komunikace k VTE

Pozemky určené k výstavbě samotných věží VTE jsou v blízkosti místních účelových komunikací. Součástí připravované stavby bude výstavba nových účelových komunikací.

Provozní řešení

V rámci zemních prací při výstavbě VTE a nově budovaných obslužných komunikací bude provedena skrytka orné půdy. Nakládání se skrytou orníci bude prováděno v souladu se zákonem č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů.

Bude zpracován harmonogram výstavby tak, aby v maximální možné míře eliminoval nepříznivé dopady na jednotlivé složky životního prostředí. Celý proces výstavby VTE bude organizačně zajištěn tak, aby maximálně omezoval možnost narušení faktorů pohody v přilehlých obcích, a to zejména v nočních hodinách a ve dnech pracovního klidu.

Bude zajištěn pravidelný úklid a čištění příjezdových komunikací v etapě výstavby VTE a obslužných komunikací za účelem snížení prašnosti a zajištění bezpečnosti provozu. Pro sanace v případě úniku ropných látek zajistit zásobu příslušných sorbentů (např. VAPEX).

V oblasti nakládání s odpady bude zajištěno shromažďování a třídění odpadů dle zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů a souvisejících prováděcích předpisů. Bude vedena evidenci odpadů a zajištěno využívání či odstraňování odpadů odbornými společnostmi s příslušným oprávněním.

Povrchová barevná úprava VTE bude provedena dle dispozic ÚCL (Úřad pro civilní letectví) a MO – VUSS (Ministerstvo obrany – Vojenská ubytovací a stavební správa). Stožáry VTE budou celoplošně opatřeny matně šedým nátěrem bez jakýchkoliv barevných doplňků, reklamních nápisů apod., s výjimkou prvků, zajišťujících bezpečnost leteckého provozu. Pro zajištění bezpečnosti leteckého provozu budou VTE opatřeny červeným nátěrem s jedním pruhem ve výšce od 40 do 43 m. VTE budou na nejvyšším bodě nosného sloupu (gondoly) opatřeny zdvojeným duálním světelným leteckým překážkovým návěstidlem střední svítivosti typu A a B.

Světelné letecké překážkové značení (SLPZ) pokud možno jednak vybavit softwarem, schopným přizpůsobit svítivost SLPZ aktuálnímu jasu oblohy, jednak stínítkem, snižujícím (případně zcela eliminujícím) vyzařování ve vertikálních úhlech $< -1^\circ$ za současného dodržení minimální svítivosti, požadované Předpisem L14 pro úrovně -1° a $\pm 0^\circ$ (příslušné řešení je nutno konzultovat s ÚCL a příslušnou VUSS).

Světelné překážkové značení VTE bude plně respektovat závazné stanovisko Ministerstva obrany, o které bude požádáno v rámci navazujících řízení.

Kromě světelného překážkového značení není plánováno žádné osvětlení VTE. Výstavba i následný servis VTE bude probíhat pouze za denního světla, bez nutnosti umělého osvětlení VTE či jejího okolí. Pokud by během další přípravy (realizace) záměru vyvstala nutnost osvětlení VTE, bude osvětlení VTE respektovat Metodický pokyn MŽP, odboru posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence, k předcházení a snižování světelného znečištění č.j. MZP/2023/710/2146 ze dne 29.9.2023.

Související technické příslušenství (trafostanice apod.) budou umístěny do tubusů elektráren nebo do menších typizovaných objektů řádově metrových rozměrů těsně při úpatí věží, v závislosti na technickém řešení zvoleného typu VTE.

Přípojně elektrické vedení bude řešeno podzemní kabelovou trasou do stávající VN sítě. Kabely pro vyvedení výkonu budou v případě VTE 2 a VTE 3 spojeny ve spínací stanici (u VTE 2) a dále vedeny až do místa připojení na sloupu stávajícího vzdušného VN vedení distributora ČEZ v napěťové hladině 22 kV u města Kojetín. V souběhu pak bude připojen kabel pro vyvedení výkonu z VTE 1. Způsob připojení kabelu do distribuční soustavy a stejně tak i měřící místo, budou řešeny samostatným projektem, který bude projednávám s distributorem ČEZ.

Nafta, minerální oleje a jiné ropné látky nebudou na staveništi skladovány. Stavebník přijme taková opatření, která zamezí úniku PHM a stavebních hmot do okolního prostředí. Zařízení staveniště musí být vybaveno dostatečným množstvím sanačních prostředků pro případnou likvidaci úniků ropných látek.

Organizace výstavby

Před zahájením výstavby bude vypracován a schválen „Plán opatření pro případ havarijního úniku látek škodlivých vodám pro období výstavby“ a s jeho obsahem budou prokazatelně seznámeni všichni pracovníci stavby. V případě havárie bude nezbytné postupovat podle pokynů zpracovaných v těchto plánech.

Pro zabezpečení provozu VTE budou vypracovány a schváleny příslušné řády a předpisy, např. provozní řád.

Staveniště VTE

Zařízení staveniště bude vybaveno dostatečným množstvím chemických WC. Očista pracovníků bude probíhat mimo staveniště.

V rámci zařízení staveniště budou k dispozici prostředky pro ochranu zdraví a bezpečnosti pracovníků a příslušná protipožární zařízení. Staveniště a provoz VTE bude vybaven prostředky pro sanaci kontaminovaných prostorů při úniku nebezpečných látek.

Výstavba bude prováděna pouze v denní době a nejhluchnější pracovní operace po nejkratší možnou dobu. Pro minimalizaci hlukové zátěže bude organizováno optimální rozmísťování a nasazení stavební a dopravní techniky. Konkretizace nasazení techniky bude řešena již v rámci plánu organizace výstavby (POV) v dalším stupni PD pro provádění stavby.

Ukončení provozu

Doba životnosti větrných elektráren se předpokládá na cca 25-30 let. Po ukončení provozu bude provedena demontáž zařízení a jeho následná recyklace. Recyklace některých jeho částí (listy větrných elektráren jsou vzhledem ke své odolnosti, lehkosti a flexibilitě v současné době ne zcela recyklovatelné, nicméně do doby ukončení provozu těchto VTE lze očekávat recyklaci i těchto částí). Je předpoklad, že výnosy z prodeje druhotných surovin (ocel, měď) významně sníží náklady na odstranění stavby. Dotčené pozemky budou uvedeny do původního stavu na náklady provozovatele. O realizaci terénních úprav rozhodne v době likvidace stavby příslušný stavební úřad. Případně bude proveden repowering, všechno dle aktuálních legislativních požadavků.

Kabelové vedení, trafostanice

Podzemní kabelová vedení z každé VTE budou dále propojena ve spínacích skříních, a nakonec bude poslední svazek kabelů vyveden do 2 sloupů stávajícího VN vedení 22 kV na jižním okraji Kojetína před rozvodnou.

Alternativní varianty umístění záměru

Pro záměr není uvažováno s alternativním řešením záměru z hlediska jeho rozměrů či umístění.

4. Popis památky UNESCO - Zahrady a zámek v Kroměříži

4.1 Obecná charakteristika statku

Název:	Zahrady a zámek v Kroměříži
Zařazení:	Sériový statek světového dědictví o dvou částech: • Podzámecká zahrada a zámek (C 860–001) • Květná zahrada (C 860–002)
Stát:	Česká republika
Kraj (od roku 2000):	Zlínský kraj
Obec:	Kroměříž
Datum zápisu:	2. 12. 1998
Kritéria zápisu:	(ii), (iv)
Číslo na seznamu světového dědictví:	860

Geografické souřadnice: Zámek a Podzámecká zahrada

severní:	49°18'35"
jižní:	49°18'06"
východní:	17°23'00"
západní:	17°24'03"

Geografické souřadnice: Květná zahrada

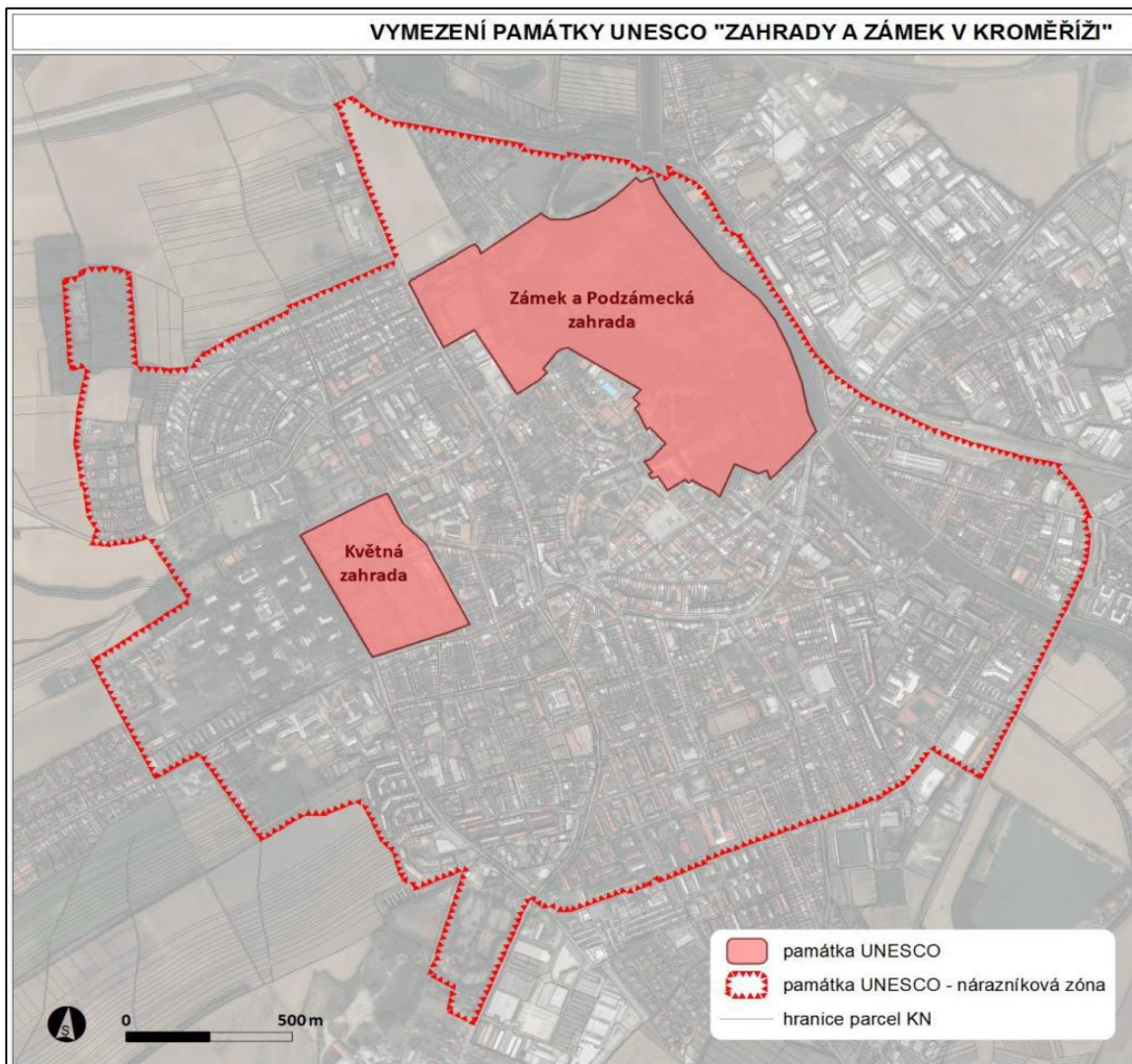
severní:	49°18'00"
jižní:	49°17'35"
východní:	17°22'45"
západní:	17°23'11"

Celková rozloha statku je 74,58* ha, z toho Zámek 0,53 ha, Podzámecká zahrada 58,29 ha a Květná zahrada 14,5 ha.

** Na tomto místě je také třeba upozornit na častou nesrovnalost uváděné rozlohy památky. V původním MP z roku 2009, ale i v některých propagačních materiálech, se často vyskytuje údaj o rozloze Podzámecké zahrady 64 ha. Tento údaj vychází z historické rozlohy zahrady před rokem 1918, kdy zahrada dosahovala v úseku ulice Kojetínská až ke křižovatce s ulicí Štěchovice. Fakticky správný je tedy údaj 58,29 ha, který vychází ze součtu ploch stávajících pozemků katastru nemovitostí, které se nachází uvnitř hranic území statku světového dědictví UNESCO.*

Rozloha nárazníkové zóny (buffer zone) je 441 ha. „Nárazníková zóna“ je užívána v doslovném překladu anglického „buffer zone“, aby se tak odlišila od pojmu „ochranné pásmo“, který je vymezen českou legislativou (zákon č. 20/1987 Sb.). Z hlediska požadavků na vymezení tzv. „buffer zone“ totiž není toto pásmo vždy shodné se skutečným ochranným pásmem nemovité kulturní památky či plošně chráněného území dle zákona č. 20/1987 Sb.

V případě památky světového dědictví UNESCO Zahrady a zámek v Kroměříži je hranice buffer zone shodná s hranicemi OP MPR, ale *de facto* i MPR je přímou součástí této « nárazníkové zóny ».

Obr. 5 – Vymezení památky UNESCO

4.2 Výjimečná světová hodnota

Jako atributy výjimečné světové hodnoty byly stanoveny:

Podzámecká zahrada a zámek

- soubor knížecího (biskupského) paláce a přidružené
- zahrady
- dispozice zámku a jeho vybavení
- architektonické a kompoziční rozvržení a vybavení zahrady
- druhová skladba výsadby
- archeologické dědictví

Květná zahrada

- architektonické a kompoziční rozvržení a vybavení zahrady
- druhová skladba výsadby

4.2.1 Stručná syntéza

Podzámecké zahrady a nedaleké Květné zahrady se nachází v centru historického města Kroměříž ve Zlínském kraji v České republice.

Zahrady a zámek v Kroměříži jsou příkladem raně barokního architektonického souboru, který do střední Evropy, zničené třicetiletou válkou, přinesl velmi hodnotnou architekturu italského původu, ve spojení s vysoce kvalitním sochařstvím, malířstvím a užitným uměním. V Květné zahradě bylo zahradní umění dovedeno až na samý vrchol dokonalosti, když zde byly s naprostou virtuozitou uplatněny technické možnosti využití vody. Podzámecká zahrada je mimořádnou ukázkou tvůrčího sblížení středoevropského zahradního umění se širšími evropskými trendy krajinářských parků. Květná zahrada ovlivnila tvorbu zahrad na Moravě a vliv zámku sahal ještě dále, až do oblasti Podunají.

Zahrady a zámek v Kroměříži jsou výjimečně intaktním a zachovalým příkladem barokního aristokratického souboru (v daném případě sídla vlivného olomouckého biskupa), který se skládá z rezidence, Květné zahrady a rozsáhlé Podzámecké zahrady, která odráží též období romantismu 19. století.

Obr. 6 – Letecký pohled na město Kroměříž

Monumentální barokní zámek se nachází v severní části městského centra a je volně stojící budovou se čtyřmi křídly obklopujícími nádvoří ve tvaru lichoběžníku. Interiéry se vyznačují výjimečně bohatou výzdobou a hodnotnými uměleckými sbírkami. S Podzámeckou zahradou zámek spojují rozlehlé místnosti v přízemí (sala terrena), kde jsou jeskyně (grotty), z nichž jedna je napodobeninou dolu.

Obr. 7 – Arcibiskupský zámek

Podzámecká zahrada má rozlohu cca 58 ha a je osázena řadou exotických druhů stromů (jehličnatých i listnatých), a to jak solitéry, tak i skupinami. Rovněž se zde nacházejí i některé významné architektonické prvky, mezi něž patří polokruhová kolonáda v pozdně klasicistním slohu, zřízená v roce 1846 pro sochy z Pompejí, podle kterých má i svůj název: Pompejská kolonáda. Na západním okraji je honosná budova Maxova statku v empírovém slohu s působivým sloupovým a výraznými bočními křídly. Tři elegantní litinové můstky – Stříbrný, Vázový a Lucernový – byly vyrobeny v arcibiskupské slévárně. Původně barokní zahrada byla koncem 18. a počátkem 19. století pod vlivem romantismu přetvořena na krajinářský park.

Obr. 8 – Podzámecká zahrada

Květná zahrada o rozloze 14,5 ha se nachází v jihozápadní části centra města. Jedná se o formální zahradu italského stylu, do níž se vstupuje 244 metrů dlouhou arkádovou lodžii se sochami a bustami, která se otevírá do první části zahrady, jejímž nejpůsobivějším prvkem je rotunda na osmibokém půdorysu. Geometrické partery, symetricky uspořádané kolem rotundy, obsahují bludiště a květinové záhony oddělené nízkými živými ploty. Na tuto část zahrady navazuje další, mezi jejíž hlavní prvky patří dva nízké valy s altánky a dvěma obdélníkovými bazény, symetricky založenými po obou stranách hlavní osy zahrady. Odtud lze vinoucí se pěšinou dojít k voliéře a nádhernému skleníku. Kompozice a vzhled Květné zahrady (1665–1675) jsou prakticky intaktní, což z ní činí mimořádně vzácný příklad barokní zahrady.

Obr. 9 – Květná zahrada

4.2.2 Kritéria, podle kterých je nemovitost zapisována

V prosinci 1998 se na 22. zasedání Výboru pro světové dědictví UNESCO konaném v Kyótu (Japonsko) konalo zapsání kroměřížského zámku a zahrad na Seznam světového dědictví UNESCO. OUV (výjimečná světová hodnota) předmětného statku byla odůvodněna následujícími kritérii:

- **Kritérium (ii):** Soubor v Kroměříži, obzvláště pak Květná zahrada jako jedna z nejdůležitějších zahrad své doby, hrál zásadní roli ve vývoji barokních zahrad a koncepcí rezidencí ve střední Evropě.
- **Kritérium (iv):** Zahrady a zámek v Kroměříži jsou jedinečně zachovaným příkladem biskupského paláce a souvisejících zahrad ze 17. a 18. století.

4.3 Prohlášení o integritě a autenticitě

4.3.1 Integrita

Statek obsahuje všechny důležité prvky k vyjádření výjimečné světové hodnoty, a to jak v případě bývalé barokní rezidence, tak i obou zahrad. Jeho vymezení a rozloha jsou odpovídající. Žádný z atributů statku není ohrožen. Zámek a přilehlá Podzámecká zahrada, stejně jako Květná zahrada, se nacházejí na území městské památkové rezervace, jež je shodná s nárazníkovou zónou. Na území statku i nárazníkové zóny nejsou očekávány žádné změny urbanistické struktury. Vizuální integrita statku není ohrožena. Podle platných předpisů a územního plánu podléhá nová výstavba v nárazníkové zóně a s ní spojená rizika předchozímu schválení příslušnými orgány včetně orgánů památkové péče.

4.3.2 Autenticita

Míra autenticity tohoto souboru je velmi vysoká. Zámek si ve vysoké míře udržel svoji původní podobu a výzdobu. Díky restaurátorským a renovačním pracím, opírajícím se o důkladné studie, získávají v současné době obě zahrady znovu svůj původní vzhled a krásu. Všechny tyto restaurátorské práce probíhají v souladu s osvědčenými postupy památkové péče a za použití historických materiálů a technologických postupů. Tyto principy se uplatňují též v případě obou zahrad a garantují tak ochranu jejich vysoké autenticity.

4.3.3 Podmínky ochrany a správy

Statek je chráněn zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Zahrady a zámek v Kroměříži byly prohlášeny národní kulturní památkou, a tudíž podléhají nejvyššímu stupni právní ochrany týkající se památkové péče. Na soubor se rovněž vztahuje vyhláška ministerstva kultury č. 1589/78 VI/1, podle níž bylo historické jádro Kroměříže vyhlášeno městskou památkovou rezervací. Nárazníková zóna je vymezena na základě platných předpisů a odpovídá městské památkové rezervaci.

Arcibiskupský zámek a Podzámecká zahrada jsou ve vlastnictví Římskokatolické církve, zastoupené Arcibiskupstvím olomouckým. Květná zahrada je ve vlastnictví státu zastoupeného jím financovanou organizací – Národním památkovým ústavem. Management Plan je v účinnosti a jsou naplánovány jeho pravidelné aktualizace. Zodpovědnost za správu statku náleží příslušným vlastníkům statků, resp. jimi za tímto účelem zřízeným organizacím. Tyto subjekty rovněž odpovídají za plánování a zajištění údržby, provozu a propagaci památky. Jejich činnost je financována z vlastních prostředků a z účelových finančních nástrojů, jako jsou grantové a dotační tituly programů Ministerstva kultury České republiky, jež jsou určeny k financování nemovitých kulturních památek, a také z finančních prostředků vyčleněných z veřejných zdrojů. Z památkového hlediska je stav statku dobrý.

Od roku 2000 se na vnitrostátní úrovni připravují roční monitorovací zprávy, jež slouží správcům statku, Ministerstvu kultury České republiky, Národnímu památkovému ústavu a ostatním subjektům podílejícím se na výkonu správy statku.

4.3.4 Chráněné výhledy, perspektivy, siluety a panoramata

Kompoziční a pohledové osy představují jeden z nejcitlivějších a zároveň nejzásadnějších nástrojů při ochraně hodnot kulturní krajiny a historických sídel zapsaných na Seznam světového dědictví UNESCO. Tyto osy nejsou pouze estetickým nebo urbanistickým prvkem; tvoří základní strukturu, skrze kterou je památka vnímána, interpretována a zakotvena v prostoru. Jejich narušení může zásadně změnit charakter místa, oslabit jeho autenticitu a snížit schopnost návštěvníků i obyvatel chápat historické vrstvy, které dané území formovaly.

Z pohledu ochrany světového dědictví je proto nezbytné identifikovat, analyzovat a chránit klíčové vizuální vztahy — ať už jde o dlouhé průhledy krajinou, dominanty určující siluetu města, nebo jemné kompoziční vazby mezi architekturou a přírodním prostředím. Tyto osy fungují jako nositelé významu: propojují minulost se současností, orientují pohyb v prostoru a vytvářejí rámec, v němž se odehrává vizuální i kulturní zkušenost člověka.

Důležité kompoziční a pohledové osy z pohledu ochrany památky světového dědictví UNESCO v Kroměříži byly stanoveny následovně:

- ochrana návrší kopce Barbořiny z pohledu od Květné zahrady
- pohledová osa od kopečků v Květné zahradě na věž zámku (s vnímáním celého panoramatu s věžemi Kroměříže) – kompoziční propojení Květné zahrady se zámkem. *Nedochované, respektive nevnímané kompoziční principy – altány na Jahodových kopečkách – osa altánů – vyhlídek mířila na zámeckou věž a byla jejich kompozičním propojením. Vnímání principu pravděpodobně zaniklo vysazením stromů na vrcholy vyhlídek – koruna stromu východní vyhlídky (bližší věže zámku) zacláněla pohledu z druhé vyhlídky. V průhledu je patrný nevhodně vysoký objekt na nám. Míru – dnes Poliklinika (zdroj: TRANSAT architekti, 2008, Generel NCZK).*
- Kojetínská ul. – Arcibiskupský zámek – jediný zachovalý pohled na památku při příjezdu do města
- Kolonáda v Květné zahradě – Pompejská kolonáda – kompoziční propojení Květné a Podzámecké zahrady
- Pompejská kolonáda – Smutná alej – k ulici Vejvanovského – pohledové propojení
- návrší Hvězdy – barokní obory s architektonizovanou sítí lesních cest a průhledů, je nedílnou součástí vizuální panoramatické integrity statku, zejména pak Květné zahrady. Tuto integritu by neměla narušit žádná zástavba.

4.4 Citlivost na VTE

Dokument UNESCO/ICOMOS „Assessing Impacts: World Heritage and Renewable Energy - Guidance on wind and solar energy projects in a World Heritage context“ je pro debaty o větrných elektrárnách v blízkosti památek UNESCO velmi důležitý, protože vysvětluje, že problém není primárně v samotné výrobě energie, ale v dopadu na OUV.

Dokument vychází z předpokladu, že rozvoj obnovitelných zdrojů energie je důležitou součástí řešení klimatické krize, avšak nesmí vést k poškození výjimečné světové hodnoty (Outstanding Universal Value – OUV) památek světového dědictví. Každý projekt větrné nebo solární

energetiky v blízkosti památky UNESCO proto musí být individuálně posouzen z hlediska možných dopadů na hodnoty, pro které byla lokalita zapsána na Seznam světového dědictví.

V případě větrných elektráren není z pohledu UNESCO rozhodující samotná vzdálenost od památky, ale především to, zda elektrárny zasahují do atributů, které vyjadřují OUV dané lokality. U kulturních památek bývá nejcitlivější oblastí vizuální působení stavby v krajině. UNESCO proto upozorňuje zejména na riziko narušení historických panoramat, významných výhledů a pohledových os. Větrné turbíny představují velmi výrazné vertikální prvky, které mohou změnit způsob, jakým je historická památka vnímána v krajině, a mohou oslabit její dominantní postavení.

UNESCO zároveň zdůrazňuje, že kulturní hodnota památky nespočívá pouze v samotné stavbě, ale také v jejím širším prostředí a historických souvislostech. Významnou roli hraje takzvaný *setting* památky, tedy její okolní krajina a prostorové vztahy. U mnoha lokalit světového dědictví jsou důležitou součástí hodnoty otevřené krajinné horizonty, historické kompoziční osy nebo vztahy mezi přírodními a kulturními prvky. Pokud by větrné elektrárny tyto vztahy narušily, mohlo by dojít k oslabení nebo ztrátě části hodnot, které UNESCO chrání.

Na druhou stranu dokument není vůči větrným elektrárnám odmítavý. Naopak uznává jejich význam pro snižování emisí skleníkových plynů a řešení globální klimatické krize. Větrné elektrárny jsou považovány za přijatelné tam, kde nenarušují klíčové atributy OUV, nepoškozují historická panoramata a krajinné vztahy a kde byly řádně posouzeny alternativní varianty umístění. Podmínkou je, aby projekt nevedl k významně negativnímu dopadu na hodnoty, které jsou předmětem ochrany UNESCO.

Z pohledu kulturních památek UNESCO tedy představuje největší citlivost vůči větrným elektrárnám především otázka vizuálního působení v krajině, zachování historických panoramat, ochrana významných pohledových vztahů a zachování charakteru historické krajiny. Právě tyto aspekty bývají v mezinárodní praxi nejčastějším důvodem sporů o umístování větrných elektráren v blízkosti lokalit světového dědictví.

VTE nezasahují fyzicky do statku UNESCO. Hlavní posuzovanou cestou vlivu je vizuální a percepční působení v širším prostředí. Citlivost je vysoká zejména tam, kde může dojít k souběhu historické siluety Kroměříže, zahradních nebo městských kompozic a nových technických dominant v jedné scéně. Zvláštní pozornost vyžadují pohledy z veřejně přístupných míst statku, z jeho nárazníkové zóny, z přístupových tras návštěvníků a z dálkových vyvýšených bodů, kde je Kroměříž vnímána jako historické město v krajině.

Z hlediska krajinného rázu lze území hodnotit jako **středně až zvýšeně citlivé vůči umístování výškově dominantních technických staveb**. Citlivost vyplývá především z otevřenosti krajiny, rozsahu pohledových vazeb a omezeného zastoupení stávajících vertikálních prvků, které by mohly nové dominanty prostorově absorbovat.

Na druhé straně je třeba zohlednit, že se jedná o krajinu s převážně hospodářským charakterem, bez významnější koncentrace přírodních hodnot a bez bezprostředního kontaktu s nejcennějšími složkami historické komponované krajiny Kroměříže. Potenciální vliv větrných elektráren se proto bude projevovat zejména v rovině **vizuální dominance, změny měřítka krajiny a ovlivnění panoramatických pohledů**, nikoliv přímým zásahem do historické struktury krajiny.

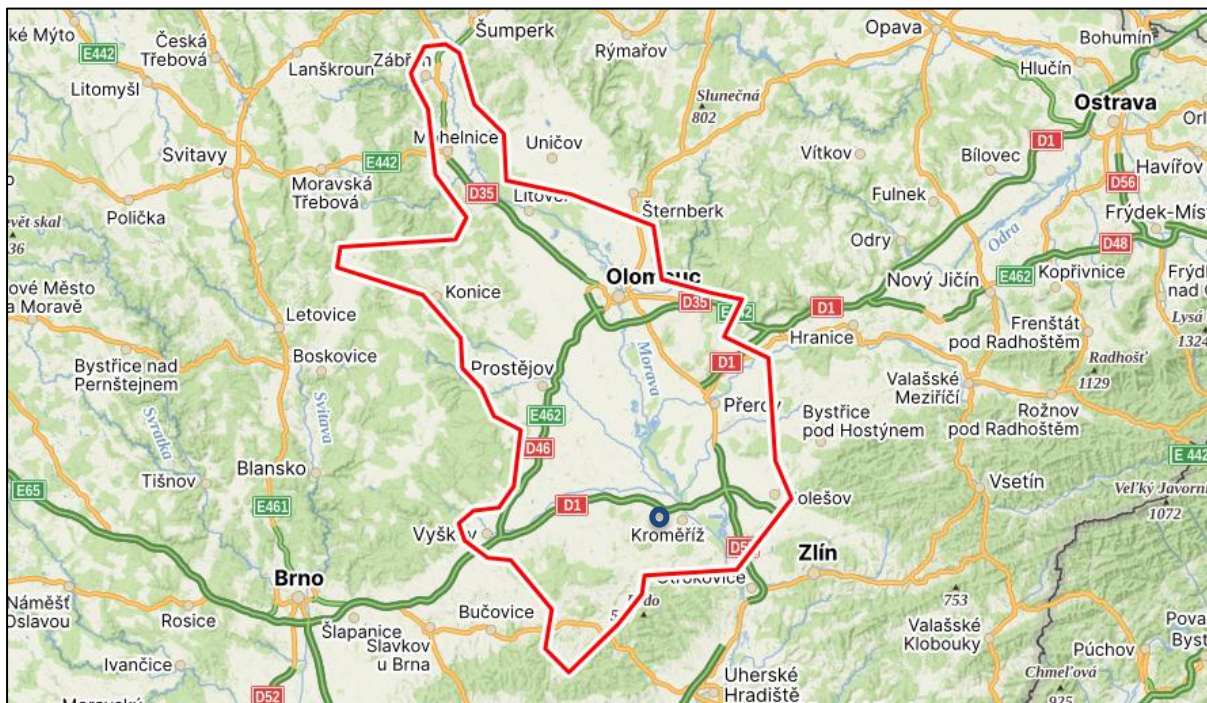
5. Výchozí stav a charakter vizuálního prostředí, historický charakter prostředí

Výchozí stav musí být popsán tak, aby bylo možné rozlišit, jakou změnu přinese záměr. U VTE je nutné popsat nejen existující krajinu, ale také současnou úroveň technické zátěže, existující vertikální prvky, linie VN/VVN, průmyslové areály, osvětlené plochy, dopravní infrastrukturu a další plánované záměry. Výchozí stav je nutné dokumentovat fotografiemi a mapami.

Výstavba větrných elektráren (VTE) je navržena na zemědělsky využívané volné ploše mezi obcemi Bojanovice, Kovalovice, Zlobice, Věžky a Vlčí Doly. Elektrárny jsou navrženy v nadmořské výšce mezi 220 m n.m. a 360 m n.m. B.p.v.

5.1 Oblast Hané

Posuzované území se nachází v krajině střední Moravy, na rozhraní nivy řeky Morava a intenzivně zemědělsky využívané krajiny Hané. Haná je etnografická oblast nacházející se na střední Moravě, v oblasti Hornomoravského úvalu, zhruba na území mezi městy Vyškov, Holešov a Litovel. Větší centra Hané se nacházejí především v nížinách okolo řek Moravy, Bečvy a Hané.

Obr. 10 – Oblast Hané (Zdroj: Mapy.cz), záměr modře

Jde o významnou zemědělskou oblast, známou vysokou úrodností, kroji a lidovými zvyky. Název získala oblast po řece Hané, která protéká jižním okrajem regionu a vlévá se do Moravy mezi Kojetínem a Kroměříží. Povědomí o názvu Haná existuje přinejmenším od 16. století. Osu Hané představuje řeka Morava. Do 19. století bylo pro Hanou typické rozšiřování jejího území, prostřednictvím „expanze“ hanáckých zvyků i nářečí. O tom svědčí i hraniční oblasti jako například Malá Haná, Záhoří či Hanácké Slovácko. Haná díky své úrodné půdě proslula jako zemědělský region. Mezi zdejší nejvýznamnější plodiny patří pšenice, ječmen a cukrová řepa, řepka olejná či chmel. Silné pozice proto v oblasti dodnes zastává potravinářský průmysl. Vedle zemědělství patří mezi nejznámější symboly regionu bohatě zdobené kroje a hanácké nářečí.

Z geomorfologického hlediska se jedná převážně o rovinaté až mírně zvlněné území s nízkou vertikální členitostí reliéfu, které umožňuje vznik rozsáhlejších pohledových vazeb a dálkových panoramat. Charakteristickým rysem krajiny jsou otevřené zemědělské plochy s dominantním podílem orné půdy, jejichž prostorová struktura je místy členěna liniovou zelení, doprovodnými porosty vodních toků, remízy a menšími lesními celky.

Významným krajinným prvkem je údolní niva řeky Moravy s navazujícími lužními společenstvy, vodními plochami a historickými parkovými úpravami. Vodní tok a jeho doprovodná vegetace vytvářejí kontrast k převládajícím otevřeným zemědělským prostorům a současně představují významnou osu krajinné kompozice.

Kromě lidských sídel zabírají značnou část dnešní Hané rozlehlá a intenzivně obdělávaná pole. Zbývající roztroušené lesní porosty jsou nevelké a tvoří je především listnaté stromy jako habry, duby, lípy a olše. Výjimku představují dochované lužní lesy nacházející se okolo toku Moravy a jejich přítoků (Národní přírodní rezervace Zástudánčí nebo přírodní rezervace Království) a lesy rozkládající se při hranicích s okolními vrchovinami. V regionu se nachází i větší množství vodních ploch vytvořených lidskou činností. Rybníky byly na Hané zakládány již ve středověku (Tovačov, Záhlinice či Chropyně). Zdejší jezera, vznikla ve 20. století v důsledku těžby štěrkopísku (Tovačov, Náklo či Chomoutov). Mezi nejstarší české přehradní nádrže patří vodní nádrž Plumlov.

Obr. 11 – Zámek Tovačov

Hlavními sídly Hané jsou Prostějov, Přerov, Vyškov, Kroměříž, Zlín či Olomouc s aglomeračními prvky a městskou zástavbou. Menší sídla mají často dochovanou lidovou formu zástavby, většinou však doplněnou o soudobou zástavbu nerespektující lidovou architekturu. Pro centrální část Hané jsou pak výrazným antropogenním znakem tělesa dálnic D1, D35 a D46.

Ráz krajiny Hané je výsledkem dlouhodobého spolupůsobení přírodních podmínek a historického vývoje osídlení, hospodářského využívání krajiny a cílených krajinářských úprav spojených s rozvojem města. Krajina vykazuje vysokou míru antropogenního ovlivnění, avšak současně si zachovává dobrou čitelnost historického vývoje a relativně harmonický vztah mezi

přírodními a kulturními složkami. Charakteristická je převaha horizontálních linií, otevřenost prostoru a uplatnění kulturních dominant v panoramatech. V dálkových pohledech tvoří významné krajinné horizonty masivy Chřiby a Hostýnské vrchy, které spoluvytvářejí prostorové vymezení krajinné scény.

5.2 Historie města Kroměříž

Město Kroměříž je díky své historii, jedinečným památkám a neméně bohatému kulturnímu životu nazýváno Hanáckými Athénami. Původní osada vznikla při brodu na jedné z tras důležité obchodní a kulturní pravěké komunikace, tzv. jantarové cesty spojující Podunají s Baltem. Od nepaměti je spjato s bohatou historií, tradicemi, úrodnou hanáckou krajinou i s církevní mocí.

Už ve 13. století povýšil biskup Bruno ze Schauenburgu trhovou ves u řeky Moravy na opevněné město a jeho nástupci zde vystavěli gotický hrad, později upravený na renesanční zámek. Slibný rozvoj na konci třicetileté války zastavil švédský generál Torstenson, který v roce 1643 město dobyl a vyplenil. Obrat od neutěšených poměrů přinesl biskup Karel II. z Liechtensteinu-Castelcornu. Ve 2. polovině 17. století město pozvedl z ruin a učinil z něj perlu Moravy. Zámek změnil v honosné sídlo, opravil městské hradby, zámeckou zahradu přestavěl na anglický park a vybudoval mincovnu. Za městskými hradbami vytvořil barokní Libosad, dnes známý jako Květná zahrada.

Obr. 12 – Květná zahrada – pohled na rotundu a kolonádu (arkádovou lodžii)

Významnou kapitolu dějin města tvoří rok 1848, kdy byl do Kroměříže přeložen ústavodárný říšský sněm rakousko-uherské monarchie a kterého se zúčastnila řada významných osobností tehdejšího politického života. V roce 1885 setrval v zámku a v okolí na soukromých poradách císař František Josef I. s ruským carem Alexandrem III. i s manželkami. Tato vzácná návštěva měla na Kroměříž obrovský vliv. Kroměříž se díky ní dostala znovu do centra pozornosti evropské politiky, kdy diplomatická schůzka rakouského císaře s ruským carem měla snahou oslabit nepřátelskou politiku rakousko-německého spolku vůči Rusku.

V novodobé historii na Kroměříž dolehly události spojené s koncem II. světové války. Dne 4. května 1945 došlo k přímému útoku Rumunské královské armády na Němci obsazené město. K večeru ustupující okupanti vyhodili do vzduchu hlavní most přes řeku Moravu a granátem zapálili zámeckou věž. Pravobřežní část Kroměříže byla osvobozena Rumuny 4. května 1945. Levobřežní část Kroměříže se svobody dočkala 6. května, kdy se Němci stáhli za město, kde

došlo 7. května 1945 k vítězné bitvě s 1. čs. armádním sborem bojujícím po boku Rudé armády. Sovětští hrdinové jsou dodnes pochováni na místním hřbitově, stejně jako generál a pozdější prezident Ludvík Svoboda.

V roce 1997 byla Kroměříž vyhlášena nejkrásnějším historickým městem České republiky a o rok později, v roce 1998, byl komplex Arcibiskupského zámku a zahrad zapsán na listinu světového dědictví UNESCO.

5.2.1 Arcibiskupský zámek

Arcibiskupský zámek je dominantou historického města Kroměříže. Jeho historie je nerozlučně spjata s olomouckými arcibiskupy, kteří si jej vybudovali jako svoje letní sídlo. Na půdorysu původního gotického hradu byla vystavěna dvoupodlažní (třípodlažní budova) obklopující nádvoří s arkádami. Uvnitř zámku je řada bohatě vyzdobených interiérů s dobovým zařízením i sbírkami. Interiéry sloužily hospodářské správě biskupství, k reprezentačním účelům a umístění umělecko-historických sbírek.

Velmi významná je obrazová galerie, která představuje díla významných evropských malířů 15. – 18. století. Nejvýznamnějším obrazem zámecké galerie je dílo Tiziana Vecelliho „Apollo a Marsyas“. Jedná se o druhý nejvzácnější soubor obrazů v Čechách.

Nejznámější z interiérů zámku je nepochybně Sněmovní sál. Jde o rokokový sál se štukovou výzdobou, který byl v roce 1848 místem konání rakouského Říšského sněmu.

Obr. 13 – Pohlednice zámku - 1975

Druhým nejznámějším je Manský sál. Neméně reprezentativními sály jsou i Lovecký sál, plný loveckých trofejí a zbraní či Poradní sál, který sloužil poradám poslanců říšského sněmu, zasedajícího v zámku v roce 1848. Sál plní funkci galerie portrétů nejvýznamnějších olomouckých arcibiskupů a biskupů. Za zmínku stojí i Carský pokoj, Růžový salon či Trůnní sál, který sloužil k oficiálnímu přijetí významných hostů.

Velmi známá je také zámecká knihovna, tzv. Stará knihovna, která ve třech sálech uchovává na 88 tisíc svazků a hudební archiv s více než šesti tisíci barokními skladbami.

V přízemí zahradního křídla je umístěna Sala Terrena, která zajišťovala přechod do Podzámecké zahrady.

5.2.2 Podzámecká zahrada

Podzámecká zahrada byla založena v roce 1509 a během několika století se rozšířila do impozantní rozlohy 53 hektarů. Od počátku se měnil její obsah i vzhled. Ze zelinářské a ovocnářské zahrady byla v 17. století přebudována na zahradu barokní. V 19. století se proměnila na stylový krajinářský park a dnes je zde vysázeno přes 200 druhů vzácných stromů z různých částí Evropy, Ameriky i Asie.

Počátky budování kroměřížské Podzámecké zahrady sahají ke sklonku středověku a rané renesance, kdy za episkopátů olomouckých biskupů Stanislava Thurza a později Viléma Prusinovského a Stanislava Pavlovského vyrostla při zámku nejen tehdy obvyklá užitková zahrada, ale také menší obora pro chov vysoké zvěře a okrasná zahrada s několika vodními prvky a řadou okrasných bohatě tvarovaných záhonů.

Obr. 14 – Podzámecká zahrada

Nejradikálnější přestavba Podzámeckou zahradu čekala v první třetině 19. století po příchodu nového arcibiskupa Ferdinanda Maria Chotka, který společně s architektem Antonem Archem připravil koncept proměny sentimentální zahrady v romantický park v duchu idejí německého knížete Hermanna von Pücklera. Chotek se však vyznění své představy nedožil, a protože v sotva započatém díle pokračoval jeho nástupce Maxmilián Josef Sommerau-Beckh, projevil se v Podzámecké zahradě dva významné dobové proudy – romantický vztah k přírodě projevující se v parkové koncepci a Archeho neoklasicistní antikizující stavby.

Druhá polovina 19. století znamenala pro Podzámeckou zahradu období několika posledních drobnějších úprav. Za nejzdařilejší z nich lze považovat přestavbu zámeckého portiku a vybudování nového monumentálního schodiště, které slouží jako druhý vstup do Podzámecké zahrady i v současnosti.

5.2.3 Květná zahrada

Kroměřížská Květná zahrada, známá též pod názvem Libosad, patří mezi nejvýznamnější zahradní díla v celosvětovém měřítku. Dnes je prakticky jediným představitelem takto komponovaného celku v Evropě.

Květnou zahradu nechal vybudovat v druhé polovině 17. století olomoucký biskup Karel z Lichtensteinu-Castelcornu (1664–1695). První fáze výstavby, jež představila hlavní část zahrady, proběhla mezi lety 1665–1675. Druhá, doplňující, v průběhu osmdesátých let 17. století. Zahajovací práce řídil italský architekt Filiberto Luchese (1607–1666), po jehož smrti se úkolu zhostil jeho mladší kolega a spolupracovník Giovanni Pietro Tencalla (1629–1702).

Květná zahrada v původní podobě ze 17. století reprezentuje přelomovou fázi vývoje evropského zahradního umění. Na jedné straně připomíná pozdně renesanční italské a německé památky, jako jsou vila d'Este v Tivoli, vila Doria Pamphili v Římě, rezidenční zahrada v Mnichově, Hortus Palatinus v Heidelbergu, Neugebäude u Vídně a vila Anghiana v Belgii, na straně druhé se však již obrací k francouzskému barokně klasicistnímu typu inspirovanému Versailles. Tato dvojí orientace činí zahradu zcela ojedinělou v širším evropském kontextu.

Revitalizace narušených částí Květné zahrady se ujal v padesátých letech 20. století architekt Pavel Janák (1882–1956). V roce 1998 byla Květná zahrada spolu s Podzámeckou zahradou a zámek zapsaná na Seznam světového přírodního a kulturního dědictví UNESCO. Práce na obnově Květné zahrady, jejichž cílem bylo přiblížení k autentickému stavu z doby vzniku, zpracoval tým předních českých architektů pod vedením ateliéru Architekti D.R.N.H. a Transat architekti.

Obr. 15 – Palmový skleník v Květné zahradě

5.3 Stávající technická infrastruktura a výškové prvky v krajinné scéně

Pro posouzení vlivů VTE na dědictví UNESCO je důležité zdůraznit, že širší krajinný kontext Kroměříže je dlouhodobě formován nejen historickými hodnotami, ale také zemědělstvím, průmyslem a rozvojem města. Lze konstatovat, že panorama Kroměříže již v současnosti obsahuje několik výrazných prvků technické a průmyslové infrastruktury, které se v krajinné scéně uplatňují jako lokální či nadlokální vertikální dominanty.

Širší krajinný rámec Kroměříže není tvořen výhradně historickými a přírodními prvky, ale zahrnuje rovněž řadu prvků technické a urbanizované krajiny. V panoramatu se uplatňují průmyslové areály, výrobní a skladové objekty, objekty občanské vybavenosti, bytové domy a jednotlivé prvky technické infrastruktury.

Mezi výraznější vertikální prvky patří zejména průmyslový komín hliníkárný spol. Alusak situovaný na severním okraji města, věže kostelů a jednotlivé výškově akcentované objekty městské zástavby. V panoramatu města se uplatňují vícepodlažní obytné soubory sídlištní zástavby z druhé poloviny 20. století. Významným vertikálním prvkem širšího krajinného rámce je rovněž vysílací zařízení na vrchu Barbořina, které se v dálkových pohledech uplatňuje jako technická dominanta krajiny. Tyto prvky jsou vnímány jako součást současného obrazu města a jeho hospodářského zázemí a spoluvytvářejí charakter panoramatu pozorovaného z areálu památky UNESCO.

Celkový obraz krajiny je charakterizován souběžným působením historických, přírodních i technických prvků. Významnou roli přitom sehrává rozsáhlá plocha zeleně Podzámecké zahrady, která v pohledech, např. z věže zámku, tvoří dominantní krajinný předprostor a částečně filtruje vizuální působení městské a průmyslové zástavby. Technická infrastruktura je v současnosti rozptýlena v rámci širšího městského panoramatu a nevytváří souvislou nebo dominantně technicistní krajinnou scénu.

Významným prvkem současné krajinné struktury v okolí Kroměříže je rovněž nadřazená dopravní infrastruktura. Severně od města prochází dálnice D1, která představuje jednu z nejvýznamnějších dopravních os České republiky a současně výrazný antropogenní prvek v krajině. V širším území se dále uplatňují navazující silniční tahy, mimoúrovňové křižovatky, mostní objekty a doprovodná technická infrastruktura. Přestože se tyto liniové stavby vzhledem ke svému převážně horizontálnímu charakteru neuplatňují v dálkových pohledech tak výrazně jako vertikální dominanty, představují významnou součást současného obrazu krajiny a dokládají dlouhodobou přítomnost rozsáhlých technických zásahů v okolí města.

Z hlediska vizuálního charakteru lze konstatovat, že panorama Kroměříže představuje dynamicky se vyvíjející kulturní krajinu, v níž jsou vedle mimořádných historických hodnot dlouhodobě přítomny také projevy moderního urbanistického a hospodářského rozvoje.

Obr. 16 – Panoramatický pohled z vyhlídkové věže Arcibiskupského zámku směrem na sever – v pozadí Hostýnské vrchy

Přítomnost stávajících antropogenních a technických prvků v panoramatu dokládá, že širší krajinný rámec statku UNESCO není vnímán jako výhradně historická nebo přírodní scenérie, ale jako živá kulturní krajina, která se v průběhu času vyvíjela a absorbovala nové vrstvy využití území. Potenciální vliv navrhovaných větrných elektráren je proto třeba hodnotit především ve vztahu ke konkrétním atributům výjimečné světové hodnoty, zejména k zachování kompozičních vztahů, významných pohledových os a integrity historického areálu, nikoliv pouze na základě jejich viditelnosti v širším krajinném kontextu.

5.4 VTE v okolí záměru

Větrná energetika není v širším regionu střední a východní Moravy novým fenoménem. Historicky významným příkladem je větrná elektrárna v areálu poutního místa Svatý Hostýn, která byla uvedena do provozu již v roce 1993 a patřila mezi první větrné elektrárny na území České republiky. Elektrárna byla realizována v bezprostřední blízkosti významné kulturní a duchovní dominanty regionu a dodnes představuje součást místního obrazu krajiny. Od plánovaného záměru je cca 31 km severovýchodním směrem.

Další tři lokality s větrnými elektrárnami se nachází západně od záměru za Vojenským újezdem Březina. Jedná se o VTE Rozstání (33 km), Drahany (32 km) a Protivanov (1 a 2 – celkem 3 ks VTE) (37 km).

Přestože se Zlínský kraj vzhledem ke své geomorfologii neřadí mezi hlavní oblasti rozvoje větrné energetiky v České republice, větrné elektrárny jsou dlouhodobě přítomny v širším území a představují známý typ technické infrastruktury.

Výraznější koncentrace větrných elektráren se nacházejí zejména v severní části Olomouckého kraje, kde přírodní podmínky poskytují vhodnější větrný potenciál. V posledních letech jsou zde připravovány rozsáhlejší projekty větrných parků, například v okolí Moravského Berouna, kde je

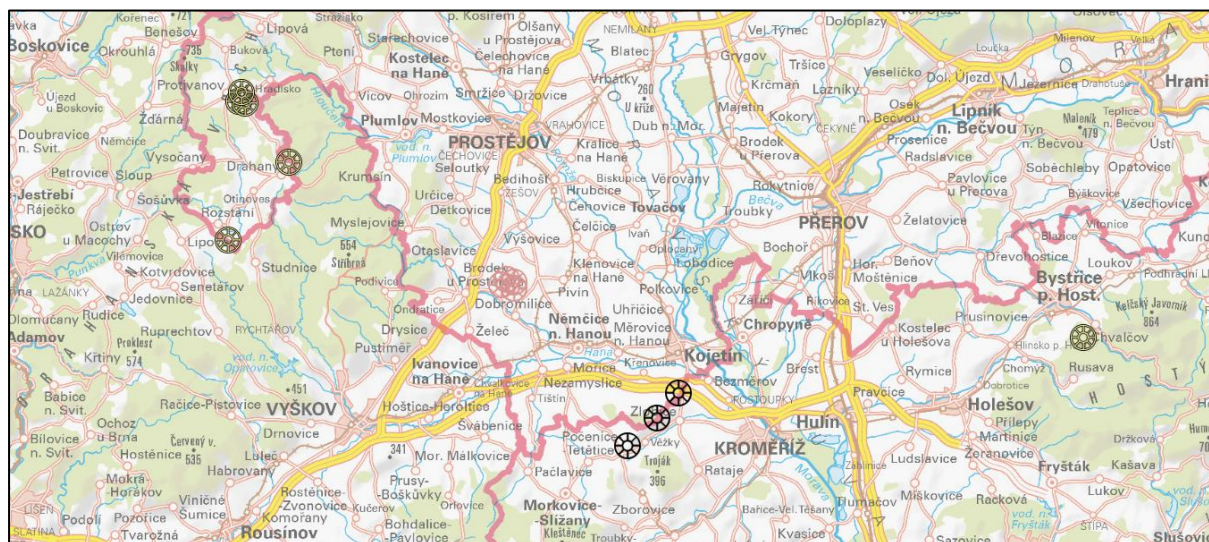
již nyní soubor několika větrných elektráren (VTE Horní Loděnice, Hraničné Petrovice, Stará Libavá).

Z pohledu krajinného rázu je podstatné, že větrné elektrárny nejsou v rámci Olomouckého a Zlínského kraje zcela neznámým nebo výjimečným technickým prvem. V širším regionálním měřítku představují jednu z vrstev současné kulturní krajiny, obdobně jako dopravní infrastruktura, průmyslové areály, vysílací zařízení nebo energetické koridory. Jejich výskyt je však prostorově omezený a soustředěný především do lokalit s vhodnými větrnými podmínkami.

Dle portálu Cenia byl v roce 2025 projednáván záměr „Výstavba VTE v k. ú. Hradčany – Kobeřice“, kód záměru OLK1009. Záměrem je výstavba čtyř VTE typu Vestas V162 o výšce tubusu 166 m, průměru rotoru 162 m a celkové výšce 247 m. Větrné elektrárny budou umístěny v k.ú. Hradčany u Prostějova (646709), na nezastavěných pozemcích parcelních čísel p.č. 314 (VTE 1), 345 (VTE 2), 350/1 (VTE 3) a 359 (VTE 4). Od řešeného záměru jsou VTE umístěny cca 14 km severozápadním směrem.

Bližší informace a popis záměru je uvedena na portálu Cenia pod kódem OLK1009. Pro záměr bylo vydáno souhlasné závazné stanovisko k posouzení vlivů záměru na životní prostředí.

Vyhodnocení kumulace záměrů je uvedeno v samostatné kapitole č. 7.6 v rámci vyhodnocení vlivu.

Obr. 17 - Zobrazení stávajících větrných elektráren (žlutě), plánovaných/projednávaných VTE v k.ú. Hradčany - Kobeřice (červeně) a řešeného záměru Kojetín (černě)

6. Fotodokumentace, vizualizace a pohledové body

Výběr pohledových bodů vychází z identifikovaných atributů OUV, dochovaných kompozičních vztahů historického areálu, veřejně přístupných vyhlídkových míst a reprezentativních pohledů z okolní krajiny. Současně byly zohledněny hlavní směry potenciální viditelnosti navrhovaného záměru, charakter reliéfu, vegetační kryt a prostorové vztahy mezi areálem památky UNESCO a lokalitou plánovaných větrných elektráren.

Fotodokumentace zachycuje stávající stav krajinného prostředí v době zpracování hodnocení a současně dokumentuje míru současného antropogenního ovlivnění krajiny, včetně urbanizovaných ploch, technické infrastruktury a dalších výškových staveb. Na tento podklad navazují vizualizace navrhovaného záměru, jejichž cílem je posoudit změnu charakteru krajinné scény, míru uplatnění větrných elektráren v jednotlivých pohledech a jejich potenciální vliv na čitelnost a zachování atributů výjimečné světové hodnoty statku UNESCO.

Vizualizace byly zpracovány z pohledových bodů reprezentujících jak klíčové pohledy z areálu památky UNESCO, tak významné pohledy z širšího krajinného kontextu. Hodnocení jednotlivých pohledů se zaměřuje zejména na míru vizuální expozice navrhovaných staveb, jejich vztah k historickým dominantám, kompozičním osám a panoramatům, které jsou významné z hlediska zachování autenticity, integrity a celkové čitelnosti kulturní krajiny.

V rámci přípravy záměru bylo již zpracováno Hodnocení vlivu záměru na krajinný ráz, jehož součástí bylo zpracování fotodokumentace a vizualizací z 24 reprezentativních pohledových bodů rozmístěných v širším zájmovém území na základě vytyčeného potenciálně dotřeného prostoru (PDoKP). Výběr těchto stanovišť byl proveden s cílem postihnout rozsah vizuálního uplatnění navrhovaných větrných elektráren v krajině a vyhodnotit jejich vliv na krajinný ráz.

Pro potřeby HIA však bylo nezbytné provést samostatný výběr pohledových bodů odpovídající metodice UNESCO, která je zaměřena na posouzení vlivu záměru na atributy výjimečné světové hodnoty (Outstanding Universal Value – OUV) statku UNESCO *Zahrady a zámek v Kroměříži*. V tomto případě není rozhodující celková viditelnost záměru v krajině, ale jeho potenciální vizuální interakce s památkou světového dědictví, jejími atributy a významnými pohledovými vazbami.

Z vyhodnocení podkladů z hodnocení krajinného rázu vyplynulo, že z 24 zpracovaných vizualizačních stanovišť dochází ke společnému uplatnění navrhovaných větrných elektráren a statku UNESCO pouze v případě pohledu z věže Arcibiskupského zámku. Z ostatních pohledových bodů není historické město Kroměříž ani areál památky UNESCO vizuálně přítomen, a tyto pohledy proto neposkytují relevantní podklady pro hodnocení vlivů na výjimečnou světovou hodnotu statku.

S ohledem na specifické požadavky metodiky HIA byla proto síť hodnocených stanovišť doplněna o další pohledové body situované přímo v historickém jádru Kroměříže, v areálu památky UNESCO a v jejím bezprostředním krajinném rámci. Jejich výběr byl zaměřen na reprezentativní pohledy, ze kterých lze posoudit vztah navrhovaného záměru k hlavním atributům výjimečné světové hodnoty, zejména ke kompozičním vztahům historického areálu, panoramatům města, významným pohledovým osám a krajinnému kontextu statku.

Při výběru pohledových bodů bylo současně zohledněno, že bezprostřední okolí navrhovaných větrných elektráren nepředstavuje z hlediska HIA rozhodující prostor hodnocení. V krátkých vzdálenostech lze jejich vizuální přítomnost předpokládat bez ohledu na konkrétní umístění pozorovatele. Pro posouzení vlivu na výjimečnou světovou hodnotu statku UNESCO jsou proto rozhodující především střední a dálkové pohledy, ve kterých se mohou navrhované stavby uplatnit ve společné krajinné scéně s historickým areálem a jeho atributy.

Tab. 1 – Hodnocená pohledová místa

č. Pohledový bod	Souřadnice	Důvod výběru pro HIA
1 Vyhlídková věž Arcibiskupského zámku Kroměříž	49°17'59.805"N, 17°23'35.787"E	Klíčový pohledový bod převzatý z hodnocení krajinného rázu. Jediný z původních vizualizačních bodů, ze kterého dochází ke společnému uplatnění statku UNESCO a navrhovaných VTE. Umožňuje posoudit vliv na panorama města, historické dominanty a širší krajinný rámec.
2 Květná zahrada	49°17'50.161"N, 17°22'57.321"E	Reprezentativní pohled z jednoho z hlavních atributů OUV. Slouží k posouzení vlivu na historickou kompozici zahrady, pohledové osy a prostorové vztahy.
3 Velké náměstí – kašna	49°17'56.198"N, 17°23'38.436"E	Pohled z veřejného prostoru historického centra města. Hodnocení vztahu navrhovaných VTE k panoramatu historického jádra a dominantě zámku.
4 Podzámecká zahrada – Čínský pavilon	49°18'17.270"N, 17°23'29.075"E	Pohled z druhého hlavního atributu OUV. Posouzení vlivu na krajinnou kompozici historického parku a dálkové výhledy.
5 Dálniční sjezd E260	49°18'47.025"N, 17°24'32.124"E	Reprezentativní pohled ze severního okraje Kroměříže dokumentující vnímání památky v širším krajinném rámci a v kontextu současné dopravní infrastruktury.
6 Barbořina	49°18'3.045"N, 17°22'7.709"E	Vyvýšené stanoviště umožňující posouzení vztahu navrhovaných VTE k panoramatu Kroměříže.
7 Kotojedy	49°16'55.977"N, 17°24'9.582"E	Pohled z jihovýchodního okraje města dokumentující uplatnění navrhovaných VTE v panoramatu Kroměříže a jejich vztah k městské zástavbě a krajinnému rámci památky UNESCO.

Vyhlídková věž Arcibiskupského zámku byla do hodnocení převzata z dokumentace hodnocení krajinného rázu, neboť představuje jediné původní vizualizační stanoviště s přímou vizuální interakcí mezi statkem UNESCO a navrhovanými větrnými elektrárnami. Ostatní pohledové body byly doplněny specificky pro potřeby HIA.

Mapa s umístěním pohledových bodů ve vztahu ke statku UNESCO a záměru je uvedena v příloze hodnocení HIA.

7. Vyhodnocení vlivu na dědictví UNESCO

Dopady navrhovaného záměru výstavby 3 VTE v blízkosti památek UNESCO a jejich ochranného pásma, včetně jejich potenciálního efektu na Výjimečné světové hodnoty (OUV) mezinárodního dědictví města Kroměříž byly hodnoceny níže na několika různých úrovních.

V souladu s kritérii uvedenými ve výkazu OUV, vlastnostmi a atributy identifikovanými v kapitole č. 4 a metodickou příručkou pro posuzování vlivů na světové dědictví (2022), se hodnocení zejména zaměřuje na:

- vizuální dopady na památku světového dědictví a další hodnoty podporující OUV,
- funkční a uživatelské dopady na památku světového dědictví a další hodnoty podporující OUV,
- přímé konstrukční (fyzické) dopady na památku světového dědictví a další hodnoty podporující OUV,
- nepřímé dopady na památku světového dědictví a další hodnoty podporující OUV,
- kumulativní dopady na památku světového dědictví a další hodnoty podporující OUV,
- dopady na cíle ochrany a správy památky světového dědictví a dalších hodnot podporujících OUV,
- celkové dopady na Zámek a zahrady Kroměříž jako celek.

Pro potřeby hodnocení byly stanoveny následující hodnoty a atributy OUV.

Tab. 2 – Hodnoty a atributy OUV

OUV	Hodnoty kulturního a přírodního dědictví	Atributy
Podzámecká zahrada a zámek (kritérium IV.)	Dispozice zámku a jeho vybavení	Monumentální barokní zámek - čtyřkřídlá stavba s nádvořím lichoběžníkového tvaru, reprezentativní sídlo olomouckých biskupů. Výjimečná výzdoba, hodnotné sbírky malířství, sochařství a užitého umění Sala terrena a grotty- unikátní přízemní prostory s jeskyněmi, včetně napodobeniny dolu.
	Historická kontinuita - soubor knížecího (biskupského) paláce a přidružené zahrady	Propojení barokního sídla s romantickým krajinářským parkem 19. století.
	Architektonické a kompoziční rozvržení a vybavení zahrady	58 ha přírodně-krajinářské kompozice. Pompejská kolonáda, Maxův statek, litinové můstky (Stříbrný, Vázový, Lucernový).
	Druhovú skladbu výsadby	Široká škála exotických i domácích dřevin, a to jak ve formě výrazných solitérů, tak skupinových výsadeb, které vytvářejí malebné scenérie.

Květná zahrada (kritérium II.)	Architektonické a kompoziční rozvržení a vybavení zahrady	Vrcholné barokní zahradní umění — jedna z nejlépe dochovaných barokních zahrad v Evropě. Skleník a voliéra — významné doplňující prvky barokní kompozice. Italský formální styl — geometrické partery, symetrie, bludiště, květinové záhony. Arkádová lodžie — 244 m dlouhá stavba se sochami a bustami. Autenticita — vzhled zahrady z let 1665–1675 je prakticky nezměněn. Rotunda — centrální osmiboká stavba, hlavní kompoziční prvek zahrady.
	Druhovú skladbu výsadby	Skladba slouží především k vytvoření geometrických parterů a symetrických kompozic, zejména zimostrás (Buxus sempervirens), který vymezuje tvary parterů a bludišť. Sezónně vysazované letničky a trvalky tvoří barevné ornamenty (např. tulipány, karafiáty, astry, měsíčky, jiřiny).

7.1 Metodika hodnocení

Prvním krokem hodnocení je posouzení očekávaných vizuálních dopadů navrhovaných VTE a souvisejících staveb, zejména ve vztahu k OUV památky světového dědictví v Kroměříži a k jejím souvisejícím atributům.

Při hodnocení dopadů byly zohledněny nejen jednotlivé stavební prvky projektu, ale také jejich vzájemné působení a celkový účinek na památku světového dědictví a její okolí. Posuzovány jsou proto všechny části projektu jako jeden funkční celek.

Celková velikost pozitivních i negativních dopadů je následně zařazena do pěti kategorií viz. Kap. 2.6. .

Zvláštní pozornost je věnována vizuálním dopadům, protože historické centrum Kroměříže je lokalitou, jejíž OUV je ve významné míře spojena s historickou urbanistickou strukturou města, panoramaty, pohledovými vztahy a charakteristickou siluetou města.

Hodnocení vizuálních dopadů vychází z identifikovaných atributů OUV a dalších hodnot podporujících OUV, které byly popsány v předchozích kapitolách této studie.

7.2 Dokumentace stanovišť a vizualizací

Na základě historických vedut, map, obrazových pramenů, fotografií a dalších ikonografických zdrojů je zřejmé, že vizuální vztah mezi Arcibiskupským zámekem, Podzámeckou zahradou, Květnou zahradou a okolní kulturní krajinou představuje jeden z určujících prvků historického charakteru Kroměříže již od období baroka.

V průběhu 17. a 18. století vznikla jedinečná urbanistická a krajinářská kompozice založená na vzájemných pohledových vazbách mezi reprezentativním sídlem olomouckých biskupů a arcibiskupů, zahradními celky a okolní krajinou Hané. Tyto vztahy jsou dodnes patrné

v historické struktuře města a významně přispívají k vnímání OUV lokality světového dědictví UNESCO.

Historicky utvářené vizuální vztahy, dálkové pohledy a krajinné vazby by měly být zachovány i při budoucím rozvoji území, neboť představují významnou součást autenticity a integrity památky světového dědictví. Zvláštní význam mají zejména pohledy na dominantu Arcibiskupského zámku, na kompoziční osy Květné zahrady a na vztah mezi historickým městem a otevřenou krajinou v jeho okolí.

Výběr hodnotících stanovišť by měl vycházet z následujících kritérií:

- přezkum Plánu péče o památku světového dědictví Zahrady a zámek v Kroměříži,
- analýza historických vedut a ikonografických pramenů,
- studium historických map a krajinářských plánů,
- analýza urbanistického a krajinářského vývoje města,
- identifikace významných pohledových os a panoramat,
- terénní průzkumy provedené v rámci přípravy HIA.

Souhrnná analýza historických pramenů a terénních průzkumů zpravidla ukazuje opakovaný výskyt několika základních typů pohledů:

- dálkové pohledy na siluetu historické Kroměříže,
- pohledy na Arcibiskupský zámek jako hlavní dominantu města,
- pohledy na Květnou zahradu a její kompoziční osy,
- pohledy propojující Podzámeckou zahradu s historickým centrem,
- pohledy z otevřené krajiny směrem k historickému městu,
- pohledy dokumentující vztah mezi kulturní krajinou Hané a památkou světového dědictví.

Na základě těchto zjištění by měla být stanovena reprezentativní síť hodnotících stanovišť, která umožní posoudit vlivy navrhovaných staveb nebo technických zařízení na OUV lokality, její atributy a další hodnoty podporující OUV.

Mapa pohledových míst je uvedena v příloze č. 1 tohoto dokumentu.

7.3 Tabulky hodnocení

Níže uvedená hodnotící tabulka byla zpracována v souladu s metodikou za účelem systematického posouzení potenciálních dopadů navrhovaných větrných elektráren na památku světového dědictví UNESCO Zahrady a zámek v Kroměříži a na další hodnoty podporující její OUV.

Hodnocení je zaměřeno na identifikaci a vyhodnocení možných dopadů větrných elektráren na atributy OUV, zejména na historickou krajinnou kompozici, panoramata, pohledové vztahy, historické dominanty města a další kulturní a krajinářské hodnoty související s lokalitou světového dědictví.

Tabulka poskytuje strukturovaný rámec pro zaznamenání výsledků hodnocení a umožňuje transparentně posoudit jednotlivé složky záměru ve vztahu k ochraně kulturního dědictví.

Každá navrhovaná větrná elektrárna je hodnocena s ohledem na:

- umístění a technické parametry zařízení,
- rozsah viditelnosti v krajině,
- typ a charakter dopadu,
- dotčené atributy OUV,
- další hodnoty podporující OUV,
- výchozí stav krajiny a panoramat,
- charakter a intenzitu změny,
- četnost a délku působení dopadu,
- reverzibilitu změny,
- míru narušení historických pohledových vztahů,
- vliv na autenticitu a integritu lokality,
- kumulativní účinky ve spojení s dalšími existujícími nebo plánovanými stavbami.

Vysvětlení pojmů v rámci hodnocení:

Typ vlivu	Význam
Žádný	Navrhovaný záměr nemá žádný prokazatelný fyzický, vizuální ani funkční vliv na hodnocený atribut OUV.
Přímý vizuální	Záměr je z hodnoceného stanoviště přímo viditelný a ovlivňuje způsob vnímání atributu OUV nebo jeho krajinného kontextu. Neznamená automaticky významný negativní dopad – závisí na rozsahu a charakteru změny.
Kontextový (nepřímý)	Záměr nezasahuje přímo do atributu OUV, ale mění širší krajinný nebo prostorový kontext, ve kterém je atribut vnímán. Typicky jde o změnu vzdáleného horizontu nebo krajinného rámce bez narušení samotného atributu.
Kumulativní	Vliv vznikající společným působením navrhovaného záměru s dalšími existujícími nebo plánovanými prvky v území. Posuzuje se zejména z hlediska postupné změny krajinného charakteru nebo koncentrace technických staveb.

Rozsah vlivu	Význam
Žádný	Hodnocený atribut není záměrem ovlivněn.
Lokální	Vliv se omezuje na bezprostřední okolí hodnoceného místa nebo atributu.
Regionální	Vliv se projevuje v širším krajinném kontextu nebo ve vzdálených pohledech, aniž by zasahoval do samotného atributu OUV.

Kategorie	Význam
Žádný/-	Používá se v případech, kdy nebyl identifikován žádný vliv.
Reverzibilní	Vliv je odstraněn ukončením provozu nebo odstraněním stavby. Nezanechává trvalé změny na samotném atributu OUV.
Nevratný (ireverzibilní)	Trvalá změna atributu OUV nebo jeho hodnot.

Tab. 3 - Tabulka vyhodnocení vlivu – vzor dle metodiky ICOMOS

ČÁSTI NAVRHO- VANEHO ZÁMĚRU	ATRIBUTY	POPIS POTENCIÁL- NÍCH VLVŮ	FREKVENCE ČINNOSTI	DĚLKA TRVÁNÍ ČINNOSTI	REVERZIBILITA ČINNOSTI	REVERZIBILITA ZMĚNY U ATRIBUTU	DĚLKA TRVÁNÍ ZMĚNY U ATRIBUTU	MÍRA ZMĚNY U ATRIBUTU	POVAHA ZMĚNY U ATRIBUTU	HODNOCENÍ VLIVU
			Jednorázová / opakující se / trvalá	Krátkodobá / dlouhodobá	Reverzibilní / nereverzibilní	Reverzibilní / nereverzibilní	Dočasná / trvalá změna	Zádná / zanedbatelná / určitá/velká změna	Pozitivní / negativní změna	Neutrální / malý / mírný / značný vliv (negativní a pozitivní)
										Značný negativ- ní vliv
										Mírně negativní vliv
										Malý negativní vliv
										Neutrální
										Malý pozitivní vliv
										Mírně pozitivní vliv
										Značný pozitiv- ní vliv

7.4 Hodnocení pohledových míst

7.4.1 Pohledové místo z věže Arcibiskupského zámku v Kroměříži

Zeměpisná šířka: 49°17'59.805"N

Zeměpisná délka: 17°23'35.787"E

Topografická poloha

Arcibiskupský zámek se nachází v historickém centru města Kroměříže na mírně vyvýšené terase nad nivou řeky Moravy. Zámecká věž představuje jeden z nejvýše položených a nejvýznamnějších vyhlídkových bodů ve městě. Díky převážně rovinatému charakteru okolní krajiny Hané umožňuje mimořádně rozsáhlé výhledy do města i do širšího krajinného prostoru.

Kulturně-historický význam

Arcibiskupský zámek představuje historické sídlo olomouckých biskupů a arcibiskupů a tvoří hlavní dominantu památky světového dědictví UNESCO Zahrady a zámek v Kroměříži. Současná podoba zámku je výsledkem stavebního vývoje od středověku po vrcholné baroko. Společně s Podzámeckou zahradou a Květnou zahradou vytváří mimořádně hodnotný soubor architektury, urbanismu a zahradního umění, který byl v roce 1998 zapsán na Seznam světového dědictví UNESCO.

Věž zámku představuje nejen významný architektonický prvek, ale také historický orientační bod, z něhož lze vnímat prostorové vztahy mezi jednotlivými částmi města, zahradami a okolní kulturní krajinou.

Turistický význam

Vyhlídková věž Arcibiskupského zámku patří mezi nejvýznamnější turistické atrakce Kroměříže. Návštěvníkům poskytuje jedinečný panoramatický pohled na historické centrum města, Podzámeckou zahradu, Květnou zahradu a okolní krajinu střední Moravy. Výhled z věže umožňuje pochopit urbanistickou strukturu města a vzájemné vztahy mezi jednotlivými prvky památky světového dědictví.

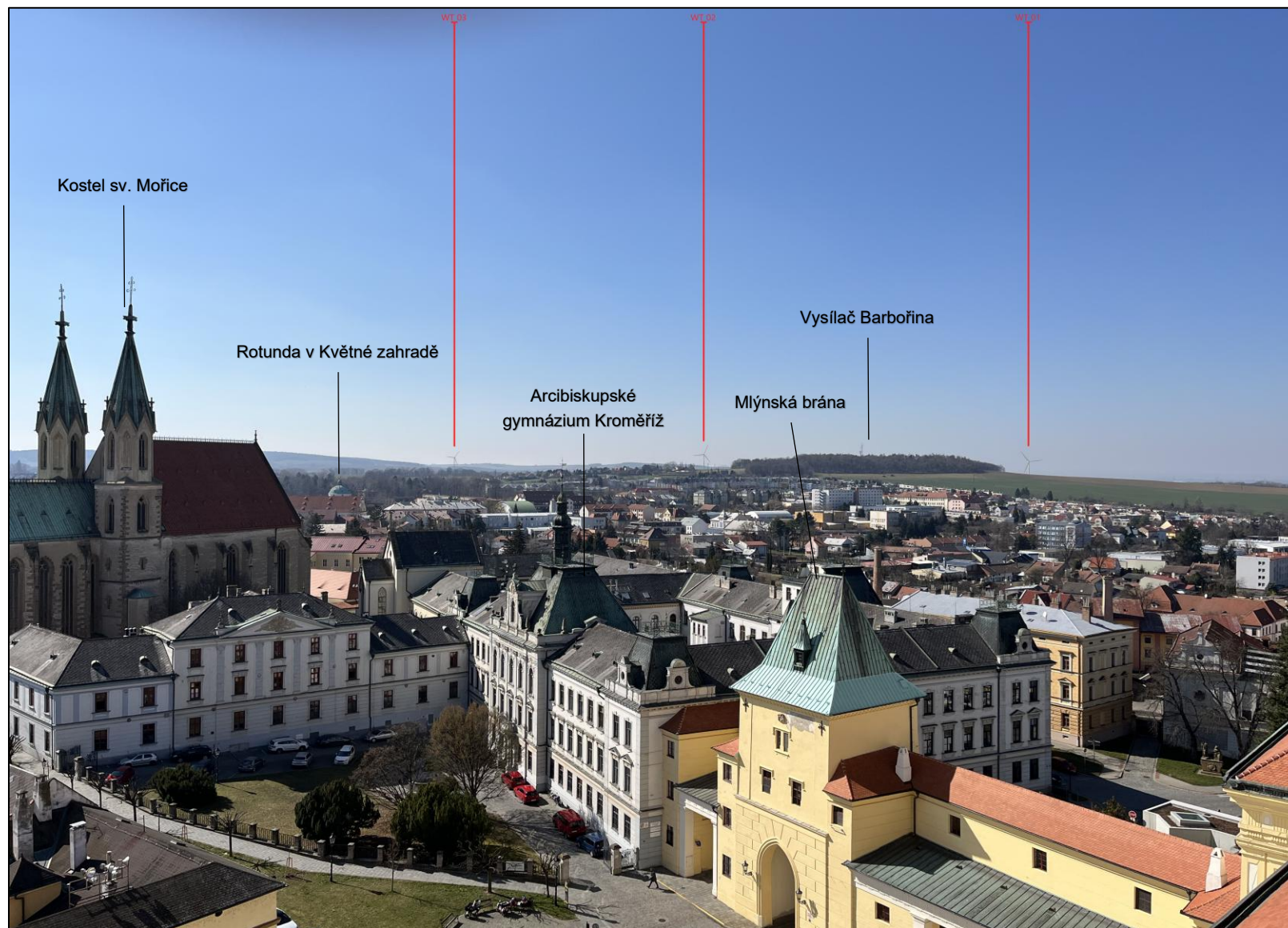
Blízké a dálkové pohledy

Vyhlídková plošina věže nabízí rozsáhlé pohledy na historické jádro Kroměříže, dominanty městské zástavby, Podzámeckou zahradu a Květnou zahradu. Díky otevřenému charakteru okolní krajiny umožňuje také dálkové pohledy směrem do krajiny Hané, na Chřiby, Hostýnské vrchy a další krajinné dominanty regionu.

Stanoviště je mimořádně významné pro hodnocení vizuálních dopadů nových staveb, protože umožňuje posoudit jejich vliv na historickou siluetu města, krajinné horizonty a prostorové vztahy mezi památkou světového dědictví a jejím širším prostředím. Z hlediska ochrany OUV lokality představuje jedno z klíčových míst pro posouzení možného narušení panoramat, historických pohledových vazeb a krajinného rámce Kroměříže.

Obr. 19 – Pohled z vyhlídkové věže Arcibiskupského zámku – stávající stav

Obr. 20 – Pohled z vyhlídkové věže Arcibiskupského zámku – stav s VTE

Tab. 4 – Hodnocení vlivu z pohledového místa z věže Arcibiskupského zámku – OUV Podzámecká zahrada a zámek

OUV	Atribut OUV	Citlivost	Typ vlivu	Rozsah vlivu	Reverzibilita	Popis vlivu	Významnost dopadu
Podzámecká zahrada a zámek (kritérium IV)	Barokní Arcibiskupský zámek	Velmi vysoká	Přímý vizuální, kontextový	Regionální	Reverzibilní	VTE jsou ze zámecké věže částečně viditelné na západním horizontu. Nevstupují do siluety historického jádra ani nepřekrývají dominantu zámku, představují však nový vertikální prvek v panoramatu kulturní krajiny.	Mírný negativní vliv (středně negativní)
	Historická kontinuita zámek–Podzámecká zahrada	Velmi vysoká	Kontextový	Regionální	Reverzibilní	VTE vytvářejí nový vertikální prvek ve vzdáleném panoramatu kulturní krajiny. Jsou čitelné, ale zůstávají mimo hlavní pohledovou osu na Podzámeckou zahradu.	Malý negativní vliv
	Krajinářská kompozice Podzámecké zahrady	Vysoká	Žádný	—	—	VTE se nachází mimo hlavní pohledovou osu na Podzámeckou zahradu. Nenarušují kompozici zahrady ani její vnitřní pohledové vztahy.	Bez vlivu
	Výzdoba a interiéry zámku	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Projekt nemá žádný vliv na architekturu, interiéry ani sbírky zámku.	Bez vlivu
	Sala terrena a grotty	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Bez přímého ani nepřímého vlivu.	Bez vlivu
	Druhovú skladbu výsadby Podzámecké zahrady	Vysoká	Žádný	—	—	Projekt neovlivňuje vegetační ani ekologickou hodnotu zahrady.	Bez vlivu

Tab. 5 – Hodnocení vlivu z pohledového místa z věže Arcibiskupského zámku – OUV Květná zahrada

OUV	Atribut OUV	Citlivost	Typ vlivu	Rozsah vlivu	Reverzibilita	Popis vlivu	Významnost dopadu
Květná zahrada (kritérium II)	Barokní kompozice zahrady	Velmi vysoká	Kontextový	Regionální	Reverzibilní	VTE nejsou součástí historických kompozičních os Květné zahrady. Mohou být vnímány pouze v širším krajinném kontextu při pohledu z vyvýšených míst statku UNESCO.	Mírný negativní vliv (středně negativní)
	Rotunda	Velmi vysoká	Kontextový	Lokální	Reverzibilní	Kopule Rotundy zůstává zřetelnou dominantou historické kompozice. VTE jsou umístěny v širším horizontu a nepřekrývají ani nekonkurují Rotundě v hlavní pohledové ose.	Malý negativní vliv
	Arkádová lodžie	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Architektonická hodnota ani kompoziční funkce nejsou dotčeny.	Bez vlivu
	Skleník a voliéra	Vysoká	Žádný	—	—	Bez vlivu.	Bez vlivu
	Autenticita Květné zahrady	Velmi vysoká	Kontextový	Regionální	Reverzibilní	Historická podoba zahrady zůstává zachována. Přítomnost VTE může pouze mírně ovlivnit vnímání širšího krajinného prostředí statku UNESCO, nikoliv samotné autenticity zahrady.	Malý negativní
	Druhá skladba výsadby	Vysoká	Žádný	—	—	Bez vlivu na vegetační strukturu.	Bez vlivu

Celkové hodnocení pohledu ze zámecké věže	Přímá vizuální expozice: částečná, na západním horizontu mimo hlavní dominantu města Lokální integrita a autenticita: zachována Hlavní efekt: vizuální a kontextový v širším krajinném rámci	Celkový význam dopadu na OUV: Malý až mírně negativní (malý až středně negativní vliv)
---	---	--

7.4.2 Pohledové místo z Květné zahrady směrem k Rotundě

Zeměpisná šířka: 49°17'50.161"N

Zeměpisná délka: 17°22'57.321"E

Topografická poloha

Stanoviště se nachází v centrální části Květné zahrady mezi Palmovým a Velkým skleníkem na jedné z hlavních kompozičních os zahrady. Pohled směřuje k Rotundě, která představuje dominantní architektonický prvek celého zahradního komplexu. Terén je v tomto místě prakticky rovinatý a výhled je vymezen soustavou pravidelně střihaných živých plotů, které formují prostor zahrady a usměrňují návštěvníkův pohled směrem k hlavní dominantě.

Kulturně-historický význam

Květná zahrada představuje jeden z nejvýznamnějších příkladů barokního zahradního umění ve střední Evropě. Její kompozice je založena na přísné geometrii, symetrii a promyšleném systému pohledových os. Rotunda je klíčovým architektonickým prvkem této kompozice a tvoří přirozený cíl řady hlavních i vedlejších pohledových vazeb v zahradě.

Pohled z tohoto stanoviště umožňuje vnímat původní barokní koncepci zahrady v téměř nezměněné podobě. Historická kompozice je zde mimořádně dobře čitelná a představuje významný atribut OUV lokality UNESCO.

Turistický význam

Toto stanoviště patří mezi nejvýznamnější návštěvnické pohledy v rámci Květné zahrady. Návštěvníci zde mohou vnímat základní principy barokní zahradní tvorby, zejména práci s perspektivou, symetrií a architektonickou dominantou. Pohled na Rotundu patří k nejčastěji fotografovaným a ikonickým motivům celé lokality.

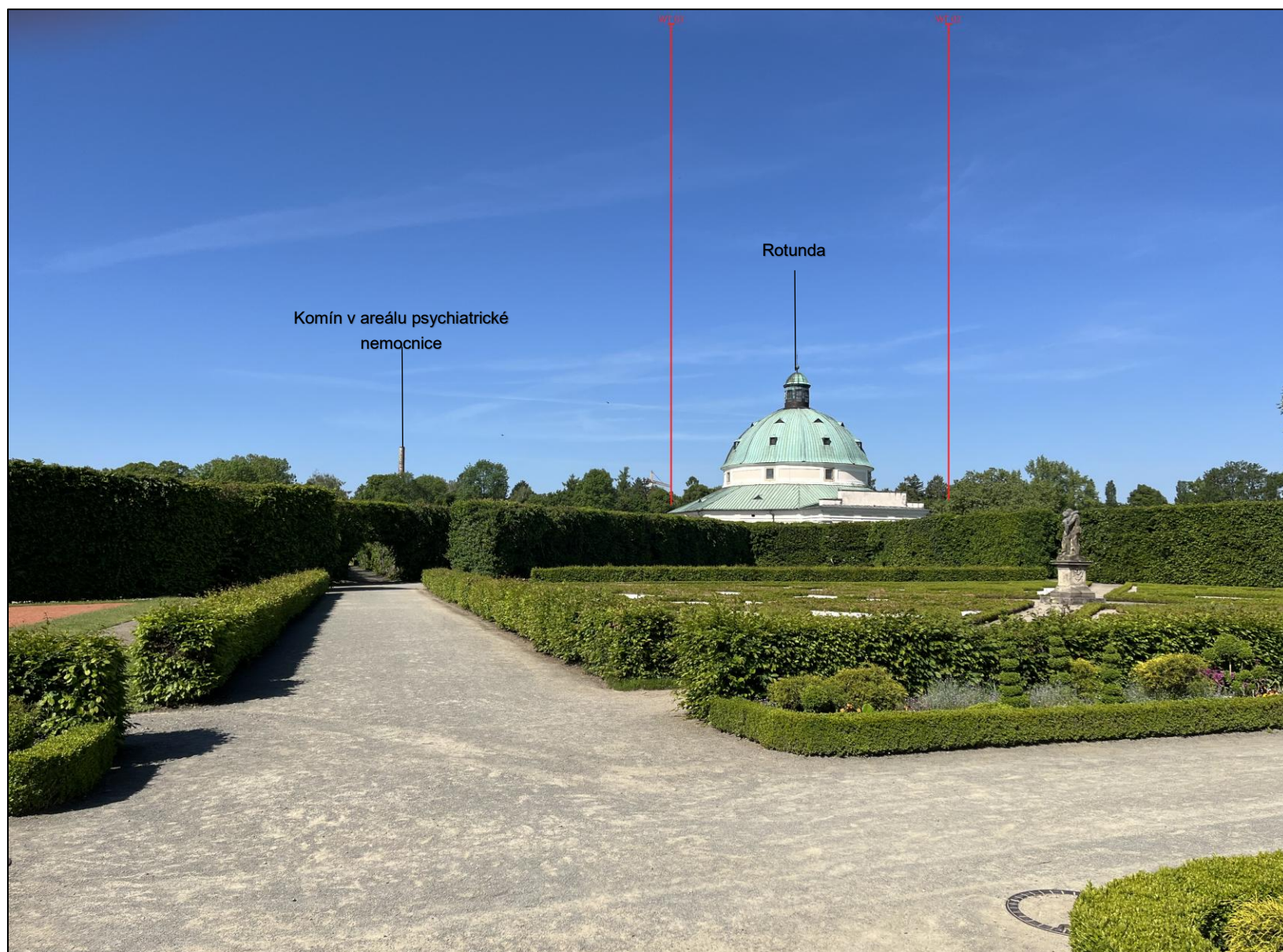
Blízké a dálkové pohledy

Pohled je charakteristický silnou orientací na centrální osu zahrady. Dominantním prvkem je Rotunda, která vystupuje nad linií živých plotů a vytváří jasný vizuální cíl kompozice. Okolní vegetace současně omezuje vnímání širší krajiny a soustřeďuje pozornost návštěvníka na vnitřní prostor zahrady.

Přestože se jedná převážně o vnitřní pohled v rámci zahradního areálu, horní partie Rotundy a prostor nad horizontem vegetace umožňují vnímat i širší krajinné prostředí. Jakékoli nové vertikální dominanty v pozadí mohou vstupovat do historické kompozice a ovlivňovat její vizuální integritu.

Obr. 21 – Pohled z Květné zahrady – stav bez VTE

Obr. 22 – Pohled z Kvtěné zahrady – stav s VTE

Tab. 6 – Hodnocení vlivu z pohledového místa z Květné zahrady – OUV Podzámecká zahrada a zámek

OUV	Atribut OUV	Citlivost	Typ vlivu	Rozsah vlivu	Reverzibilita	Popis vlivu	Významnost dopadu
Podzámecká zahrada a zámek (IV)	Barokní Arcibiskupský zámek	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Bez přímé viditelnosti	Bez vlivu
	Historická kontinuita zámek–Podzámecká zahrada	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Bez přímého vizuálního zásahu	Bez vlivu
	Krajinářská kompozice Podzámecké zahrady	Vysoká	Žádný	—	—	Bez přímého vizuálního zásahu	Bez vlivu
	Výzdoba a interiéry zámku	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Bez vztahu k VTE	Bez vlivu
	Sala terrena a grotty	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Bez vztahu k VTE	Bez vlivu
	Druhovú skladbu výsadby Podzámecké zahrady	Vysoká	Žádný	—	—	Bez ekologického nebo vizuálního dopadu	Bez vlivu

Tab. 7 – Hodnocení vlivu z pohledového místa z Květné zahrady – OUV Květná zahrada

OUV	Atribut OUV	Citlivost	Typ vlivu	Rozsah vlivu	Reverzibilita	Popis vlivu	Významnost dopadu
Květná zahrada (II)	Barokní kompozice zahrady	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Bez vizuálního kontaktu s VTE	Bez vlivu
	Rotunda	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Bez vizuálního kontaktu s VTE	Bez vlivu
	Arkádová lodžie	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Bez vztahu k VTE	Bez vlivu
	Skleník a voliéra	Vysoká	Žádný	—	—	Bez dopadu	Bez vlivu
	Autenticita Květné zahrady	Velmi vysoká	Kontextový	Regionální	Reverzibilní	Nepřímý vliv přes změnu širšího krajinného „settingu“ UNESCO statku	Malý negativní vliv
	Druhovú skladba výsadby	Vysoká	Žádný	—	—	Bez dopadu	Bez vlivu

Celkové hodnocení pohledu z Květné zahrady	Přímá vizuální expozice: Žádná (VTE nejsou z Květné zahrady viditelné) Lokální integrita a autenticita: zachována Hlavní efekt: kontextový v širším krajinném rámci	Celkový význam dopadu na OUV: Nevýznamný až malý vliv (nulový až malý vliv)
---	--	---

7.4.3 Pohledové místo z Velkého náměstí

Zeměpisná šířka: 49°17'50.161"N

Zeměpisná délka: 17°22'57.321"E

Topografická poloha

Stanoviště se nachází v centrální části Velkého náměstí, které představuje hlavní veřejný prostor historického jádra Kroměříže. Náměstí leží v relativně rovinatém terénu a je obklopeno souvislou frontou měšťanských domů s podloubími, jejichž výška vytváří kompaktní prostorový rámec. Pohled je orientován jihozápadně přes otevřenou plochu náměstí směrem k historické zástavbě a dominantám městského centra.

Kulturně-historický význam

Velké náměstí představuje historické centrum městského života Kroměříže a je nedílnou součástí urbanistického vývoje města od středověku. Dochovaná parcelace, souvislé uliční fronty, podloubí a historické měšťanské domy vytvářejí autentický městský prostor s vysokou mírou historické integrity.

Náměstí tvoří důležitou součást prostředí Arcibiskupského zámku a společně se zámeckým areálem, Podzámeckou zahradou a Květnou zahradou přispívá k pochopení historické role Kroměříže jako sídla olomouckých biskupů a arcibiskupů.

Turistický význam

Velké náměstí je jedním z nejnavštěvovanějších veřejných prostorů ve městě a představuje významný vstupní bod pro návštěvníky lokality UNESCO. Návštěvník zde vnímá charakter historického města, jeho měřítko, architekturu a vztah mezi měšťanskou zástavbou a významnými církevními a správními stavbami.

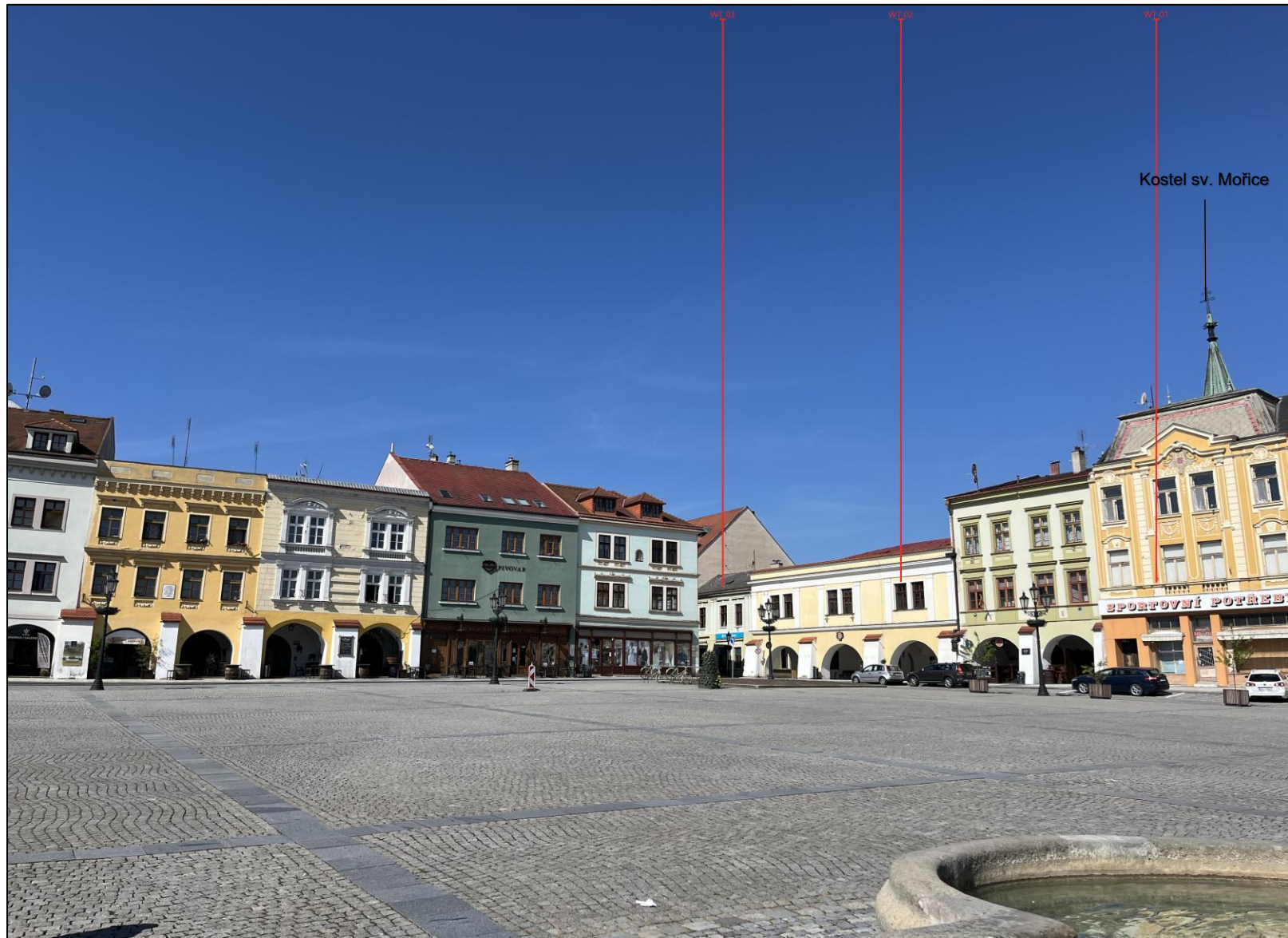
Blízké a dálkové pohledy

Pohled je charakteristický převahou městského prostředí a horizontální linií historické zástavby. Dominantní roli zde hraje kompozice městských fasád, podloubí a střešní krajiny. Významnými orientačními prvky jsou věže kostelů a další historické dominanty vystupující nad úroveň okolní zástavby.

Vzhledem k relativně otevřenému charakteru náměstí je nad střechami domů viditelná také část oblohy a vzdálenějšího horizontu. Nové vertikální stavby umístěné v širším okolí města mohou vstupovat do panoramatu nad historickou zástavbou a ovlivňovat vnímání historické siluety města.

Obr. 23 – Pohled z Velkého náměstí – stávající stav

Obr. 24 – Pohled z Velkého náměstí – stav s VTE

Tab. 8 – Hodnocení vlivu z pohledového místa z Velkého náměstí – OUV Podzámecká zahrada a zámek

OUV	Atribut OUV	Citlivost	Typ vlivu	Rozsah vlivu	Reverzibilita	Popis vlivu	Významnost dopadu
Podzámecká zahrada a zámek (kritérium IV)	Barokní Arcibiskupský zámek	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Z hodnoceného stanoviště není při pohledu směrem k navrhovaným VTE zámek viditelný a VTE rovněž nejsou viditelné. Nedochází k ovlivnění vizuální dominance ani krajinného kontextu tohoto atributu.	Bez vlivu
	Historická kontinuita zámek–Podzámecká zahrada	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Historické prostorové a funkční vazby mezi zámkem a zahradami nejsou z tohoto stanoviště dotčeny.	Bez vlivu
	Krajinářská kompozice Podzámecké zahrady	Vysoká	Žádný	—	—	Podzámecká zahrada není z hodnoceného stanoviště viditelná a její kompozice není ovlivněna.	Bez vlivu
	Výzdoba a interiéry zámku	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Projekt nemá žádný fyzický ani vizuální vztah k interiéřům ani sbírkám zámku.	Bez vlivu
	Sala terrena a grotty	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Atribut není navrhovaným záměrem ovlivněn.	Bez vlivu
	Druhovú skladba výsadby Podzámecké zahrady	Vysoká	Žádný	—	—	Projekt nemá žádný vliv na vegetační ani ekologické hodnoty zahrady.	Bez vlivu

Tab. 9 – Hodnocení vlivu z pohledového místa z Velkého náměstí – OUV Květná zahrada

OUV	Atribut OUV	Citlivost	Typ vlivu	Rozsah vlivu	Reverzibilita	Popis vlivu	Významnost dopadu
Květná zahrada (kritérium II)	Barokní kompozice zahrady	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Květná zahrada ani její hlavní kompoziční prvky nejsou z hodnoceného stanoviště při pohledu směrem k VTE viditelné. Neexistuje vizuální vztah mezi zahradou a VTE.	Bez vlivu
	Rotunda	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Rotunda není z hodnoceného stanoviště při pohledu směrem k VTE viditelná. Nedochází k ovlivnění jejího vizuálního uplatnění.	Bez vlivu
	Arkádová lodžie	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Bez přímého nebo nepřímého vlivu.	Bez vlivu
	Skleník a voliéra	Vysoká	Žádný	—	—	Projekt nemá žádný vliv na tento atribut.	Bez vlivu
	Autenticita Květné zahrady	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Autenticita zahrady ani jejího krajinného rámce není z tohoto stanoviště ovlivněna.	Bez vlivu
	Druhovú skladba výsadby	Vysoká	Žádný	—	—	Projekt nemá žádný vliv na vegetační strukturu ani zahradnickou kompozici.	Bez vlivu

Celkové hodnocení pohledu z Velkého náměstí	• Přímá vizuální expozice: Žádná (VTE nejsou z Velkého náměstí viditelné) • Lokální integrita a autenticita: zachována • Hlavní efekt: žádný	Celkový význam dopadu na OUV: Bez vlivu (nulový vliv)
--	---	---

7.4.4 Pohledové místo z Podzámecké zahrady od Čínského pavilonu

Zeměpisná šířka: 49°18'17.270"N

Zeměpisná délka: 17°23'29.075"E

Topografická poloha

Stanoviště se nachází ve východní části Podzámecké zahrady v prostoru u Čínského pavilonu na břehu vodní plochy. Pohled směřuje přes jezero k souvislým porostům historické zahrady. Terén je převážně rovinný a prostor je vymezen vodní hladinou, vzrostlou vegetací a drobnými zahradními stavbami, které společně vytvářejí charakteristickou krajinářskou scénu.

Kulturně-historický význam

Podzámecká zahrada představuje nedílnou součást památky světového dědictví UNESCO Zahrady a zámek v Kroměříži. Je výsledkem postupného vývoje od renesanční zahrady až po přírodně krajinářské úpravy 19. století. Charakteristickým znakem zahrady je harmonické propojení vodních ploch, skupin stromů, průhledů, architektonických drobných staveb a promyšleně komponovaných scénérií.

Čínský pavilon patří mezi významné zahradní stavby, které dotvářejí romantický charakter této části zahrady. Pohled z tohoto místa umožňuje vnímat princip krajinářské kompozice založené na postupném odhalování jednotlivých scénérií, práci se světlem, odrazy na vodní hladině a přirozeném propojení vegetace s architekturou.

Turistický význam

Stanoviště představuje jedno z nejatraktivnějších míst Podzámecké zahrady. Je vyhledáváno návštěvníky díky klidné atmosféře, pohledům přes vodní plochu a harmonickému spojení přírodních a architektonických prvků. Současně umožňuje pochopit princip anglického krajinářského parku, který tvoří významnou součást OUV lokality.

Blízké a dálkové pohledy

Dominantním prvkem pohledu je vodní plocha obklopená vzrostlou vegetací. Pohled je záměrně komponován tak, aby návštěvník vnímal především přírodní charakter zahrady a drobné architektonické prvky. Historická kompozice vytváří dojem uzavřeného krajinného prostoru, jehož hranici tvoří souvislá linie stromových porostů.

Obr. 24 – Pohled z Podzámecké zahrady – stávající stav

Obr. 24 – Pohled z Podzámecké zahrady – stav s VTE

Tab. 10 – Hodnocení vlivu z pohledového místa z Podzámecké zahrady – OUV Podzámecká zahrada a zámek

OUV	Atribut OUV	Citlivost	Typ vlivu	Rozsah vlivu	Reverzibilita	Popis vlivu	Významnost dopadu
Podzámecká zahrada a zámek (kritérium IV)	Barokní Arcibiskupský zámek	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Zámek ani navrhované VTE nejsou z hodnoceného stanoviště viditelné. Nedochází k ovlivnění vnímání dominanty ani jejího krajinného kontextu.	Bez vlivu
	Historická kontinuita zámek–Podzámecká zahrada	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Historické prostorové vazby zůstávají plně zachovány, bez vizuálního kontaktu s navrhovanými VTE.	Bez vlivu
	Krajinářská kompozice Podzámecké zahrady	Vysoká	Žádný	—	—	Krajinářská kompozice zahrady, včetně historických průhledů, není navrhovaným záměrem ovlivněna.	Bez vlivu
	Výzdoba a interiéry zámku	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Projekt nemá žádný fyzický ani vizuální vztah k tomuto atributu.	Bez vlivu
	Sala terrena a grotty	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Atribut není navrhovaným záměrem dotčen.	Bez vlivu
	Druhovú skladbu výsadby Podzámecké zahrady	Vysoká	Žádný	—	—	Projekt nemá vliv na vegetační strukturu ani dendrologické hodnoty zahrady.	Bez vlivu

Tab. 11 – Hodnocení vlivu z pohledového místa z Podzámecké zahrady – OUV Květná zahrada

OUV	Atribut OUV	Citlivost	Typ vlivu	Rozsah vlivu	Reverzibilita	Popis vlivu	Významnost dopadu
Květná zahrada (kritérium II)	Barokní kompozice zahrady	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Květná zahrada není z hodnoceného stanoviště viditelná a nevzniká žádný vizuální vztah mezi ní a navrhovanými VTE.	Bez vlivu
	Rotunda	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Rotunda není z hodnoceného stanoviště viditelná a její vizuální uplatnění zůstává nezměněno.	Bez vlivu
	Arkádová lodžie	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Bez vizuální nebo prostorové interakce.	Bez vlivu
	Skleník a voliéra	Vysoká	Žádný	—	—	Bez přímého nebo nepřímého vlivu.	Bez vlivu
	Autenticita Květné zahrady	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Historická autenticita není změnou krajinného horizontu z tohoto stanoviště ovlivněna.	Bez vlivu
	Druhovú skladbu výsadby	Vysoká	Žádný	—	—	Bez vlivu na vegetační ani kompoziční hodnoty.	Bez vlivu

Celkové hodnocení pohledu z Podzámecké zahrady	• Přímá vizuální expozice: Žádná (VTE nejsou z Podzámecké viditelné) • Lokální integrita a autenticita: zachována • Hlavní efekt: žádný	Celkový význam dopadu na OUV: Bez vlivu (nulový vliv)
---	--	---

7.4.5 Pohledové místo z dálničního sjezdu E260

Zeměpisná šířka: 49°18'47.025"N

Zeměpisná délka: 17°24'32.124"E

Topografická poloha

Stanoviště se nachází na nadjezdu nad dálnicí D1 v prostoru exitu 260 (Kroměříž-východ). Díky mírnému vyvýšení nad okolním terénem nabízí rozsáhlý panoramatický výhled na historické město Kroměříž, jeho dominanty a otevřenou kulturní krajinu Hornomoravského úvalu. Stanoviště představuje přirozený vyhlídkový bod na rozhraní urbanizovaného území a zemědělské krajiny.

Kulturně-historický význam

Přestože samotné stanoviště není historickou součástí památky světového dědictví, umožňuje vnímat prostorové vztahy, které jsou pro lokalitu zásadní. Z tohoto místa je dobře čitelná poloha historického města v ploché krajině Hané, dominance Arcibiskupského zámku a věží historického centra i vztah mezi městem, Podzámeckou zahradou, Květnou zahradou a okolní kulturní krajinou.

Stanoviště umožňuje pochopit, že význam Kroměříže není dán pouze jednotlivými historickými objekty, ale také jejich zasazením do otevřené krajiny, která tvoří významnou součást prostředí lokality UNESCO.

Význam pro hodnocení OUV

Pohled představuje reprezentativní dálkovou vedutu historického města. Umožňuje posoudit zachování historické siluety Kroměříže, čitelnost hlavních dominant a jejich vztah k okolní krajině. Zároveň umožňuje hodnotit, zda nové stavby nevytvářejí konkurenční dominanty nebo nenarušují historicky ustálené panorama města.

Blízké a dálkové pohledy

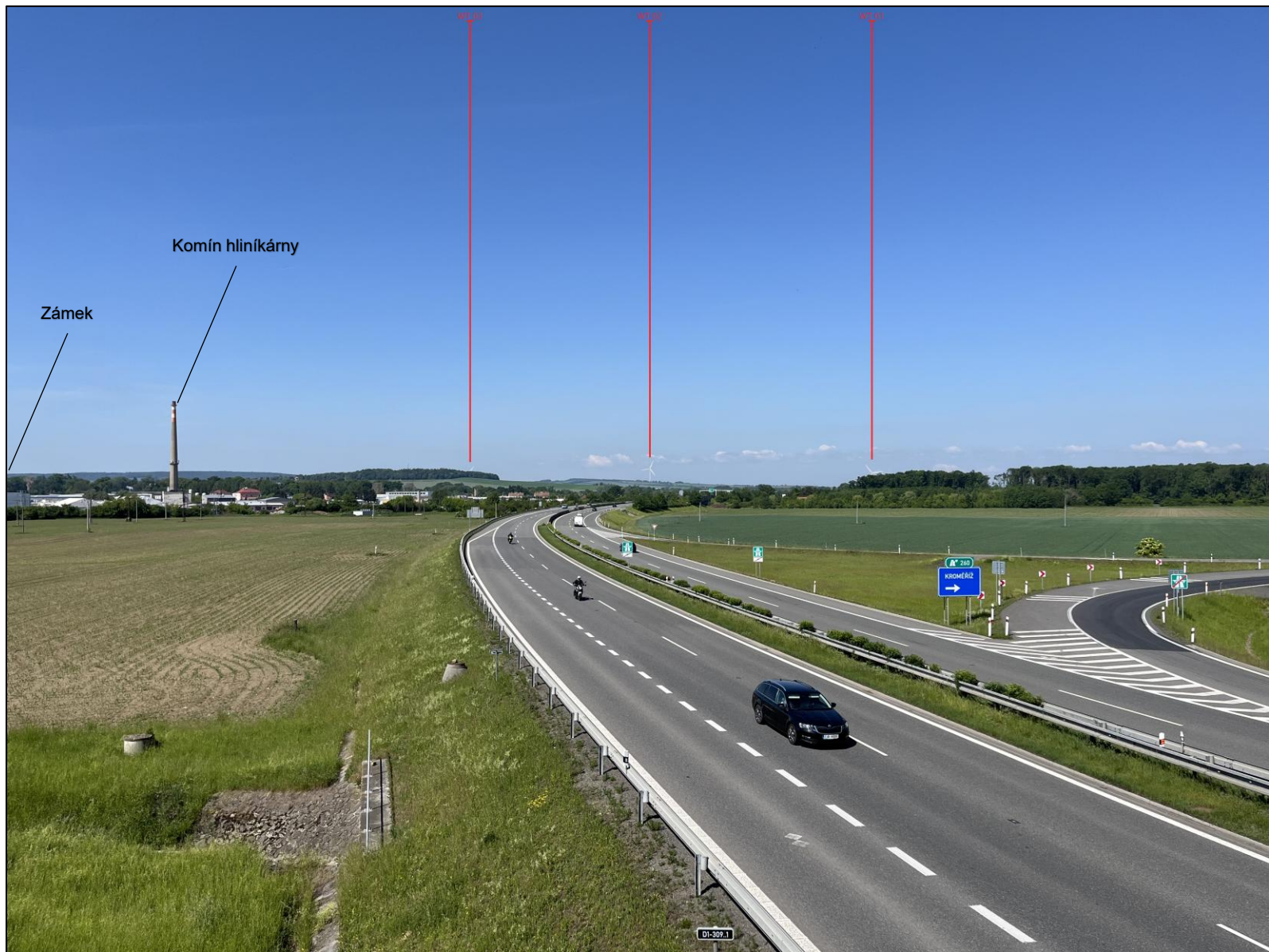
Dominantním prvkem pohledu je historická silueta Kroměříže vystupující z rovinaté krajiny Hornomoravského úvalu. Významnou roli hrají zejména Arcibiskupský zámek, věže kostelů historického centra a souvislé plochy zeleně Podzámecké zahrady.

Otevřený charakter okolní krajiny umožňuje velmi dlouhé rozhledy, díky nimž jsou dobře patrné krajinné horizonty i vzdálenější terénní dominanty. Současně však tento charakter zvyšuje viditelnost nových vysokých staveb, které mohou být v krajině uplatněny na vzdálenost mnoha kilometrů.

Do jinak harmonické dálkové veduty vstupuje vysoký komín hliníkárný v průmyslové zóně města, který svou výraznou výškou a technicistním charakterem narušuje historicky ustálené panorama. Komín se v otevřené rovinaté krajině stává snadno viditelným prvkem i na velkou vzdálenost, čímž konkuruje tradičním dominantám města, zejména Arcibiskupskému zámku a věžím historického centra. Jeho přítomnost oslabuje čitelnost vztahu mezi městem a kulturní krajinou a představuje faktor, který je nutné zohlednit při hodnocení integrity a autenticity dálkových pohledů v rámci OUV.

Obr. 25 – Pohled z nadjezdu u exitu 260 – stávající stav

Obr. 26 – Pohled z nadjezdu u exitu 260 – stav s VTE

Tab. 12 – Hodnocení vlivu z pohledového místa z nadjezdu z exitu 260 – OUV Podzámecká zahrada a zámek

OUV	Atribut OUV	Citlivost	Typ vlivu	Rozsah vlivu	Reverzibilita	Popis vlivu	Významnost dopadu
Podzámecká zahrada a zámek (kritérium IV)	Barokní Arcibiskupský zámek	Velmi vysoká	Přímý vizuální, kontextový	Regionální	Reverzibilní	Věž zámku je ve vizualizaci viditelná. VTE se nacházejí v dálkovém horizontu, nepřekrývají siluetu a nevstupují do její kompoziční osy. Vliv je částečně zmírněn existující průmyslovou zónou, komínem hliníkárný a dálnicí, které již narušují homogenitu horizontu.	Malý až mírný negativní vliv (malý až středně negativní)
	Historická kontinuita zámek–Podzámecká zahrada	Velmi vysoká	Přímý vizuální, kontextový	Regionální	Reverzibilní	Část Podzámecké zahrady je viditelná. VTE jsou v dálce a nevstupují do historických prostorových vazeb. Vliv je zmírněn tím, že horizont je již zatížen průmyslovou zónou, komínem a dálnicí, takže nové prvky nepůsobí jako zásadní narušení.	Malý až mírný negativní vliv (malý až středně negativní)
	Krajinářská kompozice Podzámecké zahrady	Vysoká	Žádný	—	—	Krajinářská kompozice zahrady, včetně historických průhledů, není navrhovaným záměrem ovlivněna. VTE se nenacházejí v žádné kompoziční ose.	Bez vlivu
	Výzdoba a interiéry zámku	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Projekt nemá žádný fyzický ani vizuální vztah k tomuto atributu.	Bez vlivu
	Sala terrena a grotty	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Atribut není navrhovaným záměrem dotčen.	Bez vlivu
	Druhovú skladbu výsadby Podzámecké zahrady	Vysoká	Žádný	—	—	Projekt nemá vliv na vegetační strukturu ani dendrologické hodnoty zahrady.	Bez vlivu

Tab. 13 – Hodnocení vlivu z pohledového místa z nadjezdu z exitu 260 – OUV Květná zahrada

OUV	Atribut OUV	Citlivost	Typ vlivu	Rozsah vlivu	Reverzibilita	Popis vlivu	Významnost dopadu
Květná zahrada (kritérium II)	Barokní kompozice zahrady	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Květná zahrada není z hodnoceného stanoviště viditelná. VTE 1–3 se nenacházejí v žádném průhledu ani kompoziční ose zahrady.	Bez vlivu
	Rotunda	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Rotunda není z hodnoceného stanoviště viditelná a VTE se nenacházejí v jejím vizuálním poli.	Bez vlivu
	Arkádová lodžie	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Lodžie není z hodnoceného stanoviště vizuálně propojena s VTE; nedochází k narušení jejího uplatnění.	Bez vlivu
	Skleník a voliéra	Vysoká	Žádný	—	—	Neexistuje žádný vizuální ani prostorový vztah mezi těmito objekty a VTE.	Bez vlivu
	Autenticita Květné zahrady	Velmi vysoká	Žádný	—	—	VTE nezasahují do žádného historického průhledu ani kompozičního rámce; autenticita zůstává plně zachována.	Bez vlivu
	Druhovú skladbu výsadby	Vysoká	Žádný	—	—	Projekt nemá žádný vliv na vegetační ani dendrologické hodnoty zahrady.	Bez vlivu

Celkové hodnocení pohledu z dálničního sjezdu	Přímá vizuální expozice: částečná, na západním horizontu mimo hlavní dominantu města Lokální integrita a autenticita: zachována Hlavní efekt: vizuální a kontextový v širším krajinném rámci	Celkový význam dopadu na OUV: Malý až mírně negativní (malý až středně negativní vliv)
--	---	--

7.4.6 Pohledové místo z vrchu Barbořina - panorama

Zeměpisná šířka: 49°18'3.045"N

Zeměpisná délka: 17°22'7.709"E

Topografická poloha

Pohledové místo se nachází na západním okraji Kroměříže, na vyvýšeném vrchu Barbořina (cca 265 m n. m.), který tvoří přirozenou krajinnou dominantu nad městem. Díky poloze na okraji lesoparku a otevřeným partiím směrem k městu nabízí široké panoramatické výhledy na Kroměříž, rovinnou krajinu Hané i vzdálenější horizonty Hostýnských vrchů a Chřibů. Stanoviště představuje výrazný vyhlídkový bod, odkud lze vnímat prostorové vztahy mezi městem, jeho historickým jádrem a okolní kulturní krajinou.

Kulturně-historický význam

Ačkoli samotná Barbořina není součástí památky světového dědictví, její poloha umožňuje komplexní čtení urbanistické struktury Kroměříže. Z tohoto místa je zřetelná poloha města v otevřené hanácké krajině, výrazná dominanta Arcibiskupského zámku, věže kostelů historického centra i rozsáhlé plochy zeleně Podzámecké zahrady. Pohled umožňuje pochopit, že význam Kroměříže nespočívá pouze v jednotlivých památkách, ale také v jejich zasazení do krajinného rámce, který tvoří nedílnou součást hodnot lokality UNESCO.

Význam pro hodnocení OUV

Pohled z Barbořiny představuje reprezentativní dálkovou vedutu města, která umožňuje posoudit zachování historické siluety, čitelnost hlavních dominant a jejich vztah k okolní krajině. Díky nadmořské výšce a otevřenému horizontu lze dobře hodnotit, zda nové stavby nenarušují ustálené panorama nebo nevytvářejí konkurenční dominanty, které by oslabovaly vizuální integritu města.

Blízké a dálkové pohledy

Dominantním prvkem pohledu je historická silueta Kroměříže, vystupující z ploché krajiny Hornomoravského úvalu. Významnou roli hrají zejména Arcibiskupský zámek, věže kostelů a souvislé plochy zeleně Podzámecké zahrady. Otevřený charakter krajiny umožňuje velmi dlouhé rozhledy, díky nimž jsou patrné i vzdálenější terénní dominanty Hostýnských vrchů.

Obr. 27 – Pohled z vrchu Barbořina – stávající stav

Obr. 28 – Pohled z vrchu Barbořina – stav s VTE

Tab. 14 – Hodnocení vlivu z pohledového místa z vrchu Barbořina – OUV Pozdámekská zahrada a zámek

OUV	Atribut OUV	Citlivost	Typ vlivu	Rozsah vlivu	Reverzibilita	Popis vlivu	Významnost dopadu
Podzámekská zahrada a zámek (kritérium IV)	Barokní Arcibiskupský zámek	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Z pohledového stanoviště Barbořina zůstává zámek dominantou historické siluety města. Větrné elektrárny nejsou umístěny v jeho bezprostředním pozadí ani nenarušují jeho čitelnost.	Bez vlivu
	Historická kontinuita zámek–Podzámekská zahrada	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Historické prostorové vazby mezi zámekem a zahradou zůstávají zachovány. VTE se nachází mimo hlavní pohledové osy.	Bez vlivu
	Krajinářská kompozice Podzámekské zahrady	Vysoká	Žádný	—	—	Kompozice zahrady není z dálkového pohledu ovlivněna. Větrné elektrárny nezasahují do kompozičních os ani do prostorového uspořádání zahrady.	Bez vlivu
	Výzdoba a interiéry zámku	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Interiéry ani umělecké sbírky nejsou vizuálním působením větrných elektráren ovlivněny.	Bez vlivu
	Sala terrena a grotty	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Tyto atributy jsou vnitřní součástí zámekského areálu a nejsou z tohoto pohledového stanoviště dotčeny.	Bez vlivu
	Druhovú skladbu výsadby Podzámekské zahrady	Vysoká	Žádný	—	—	Vegetační struktura ani biologické hodnoty zahrady nejsou výstavbou větrných elektráren ovlivněny.	Bez vlivu

Tab. 15 – Hodnocení vlivu z pohledového místa z vrchu Barbořina – OUV Květná zahrada

OUV	Atribut OUV	Citlivost	Typ vlivu	Rozsah vlivu	Reverzibilita	Popis vlivu	Významnost dopadu
Květná zahrada (kritérium II)	Barokní kompozice zahrady	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Z pohledového stanoviště Barbořina není čitelná geometrická kompozice zahrady ani její prostorové uspořádání. Navrhované větrné elektrárny ji neovlivňují.	Bez vlivu
	Rotunda	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Rotunda není z tohoto pohledu dominantním ani dobře čitelným prvkem a elektrárny její vnímání neovlivňují.	Bez vlivu
	Arkádová lodžie	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Lodžie není z tohoto pohledu významně exponována a její architektonická dominance není ovlivněna.	Bez vlivu
	Skleník a voliéra	Vysoká	Žádný	—	—	Tyto objekty nejsou z tohoto pohledu identifikovatelné ani vizuálně dotčené.	Bez vlivu
	Autenticita Květné zahrady	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Samotná zahrada zůstává zachována.	Bez vlivu
	Druhá skladba výsadby	Vysoká	Žádný	—	—	Vegetační struktura zahrady není navrhovaným záměrem ovlivněna.	Bez vlivu

Celkové hodnocení pohledu z vrchu Barbořina	• Přímá vizuální expozice: Žádná (VTE jsou viditelné, ale nezasahují do hlavní pohledové osy na město Kroměříž) • Lokální integrita a autenticita: zachována • Hlavní efekt: kontextový v širším krajinném rámci	Celkový význam dopadu na OUV: Bez vlivu (nulový vliv)
--	---	---

7.4.7 Pohledové místo z městské části Kotojedy

Zeměpisná šířka: 49°16'55.977"N

Zeměpisná délka: 17°24'9.582"E

Topografická poloha

Pohledové místo v místní části Kotojedy, ležící na jižním okraji Kroměříže v nadmořské výšce cca 190–195 m n. m. se nachází v otevřené rovinaté krajině na pravém břehu říčky Kotojedka. Díky mírnému odstupu od hlavního urbanizovaného území města nabízí široké výhledy směrem k historickému jádru Kroměříže, k Arcibiskupskému zámku i k rozsáhlým plochám zeleně Podzámecké zahrady. Stanoviště představuje přirozený pozorovací bod na rozhraní městské krajiny.

Kulturně-historický význam

Ačkoli Kotojedy nejsou součástí památky UNESCO, jejich poloha umožňuje čitelné vnímání prostorových vztahů mezi městem a jeho okolní krajinou. Z tohoto místa je patrná poloha Kroměříže v ploché hanácké krajině, dominance Arcibiskupského zámku a věží historického centra, stejně jako vazba města na říční nivu Moravy. Pohled pomáhá pochopit, že význam Kroměříže nespočívá pouze v jednotlivých památkách, ale také v jejich zasazení do širší kulturní krajiny, která tvoří nedílnou součást hodnot lokality UNESCO.

Význam pro hodnocení OUV

Pohled z Kotojed umožňuje posoudit zachování historické siluety města v kontextu otevřené krajiny jižního předpolí Kroměříže. Díky rovinatému charakteru území je panorama města dobře čitelné a lze hodnotit, zda nové stavby nenarušují ustálené dálkové pohledy, nevytvářejí konkurenční dominanty nebo neoslabují vizuální integritu historického jádra.

Blízké a dálkové pohledy

Pohledové místo nabízí rozhledy přes zemědělskou krajinu směrem k městu. Dominantními prvky jsou sloupy VVN a bytové domy při okraji zástavby města. Kulturní dominanty města (věž zámku a chrámu) se v daných pohledech výrazně neuplatňují. Dochází k jejich vizuálnímu zákrytu s vegetací a panelovými domy.

Obr. 29 – Pohled z Kotojed – stávající stav

Obr. 30 – Pohled z Kotojed – stav s VTE

Tab. 16 – Hodnocení vlivu z pohledového místa z Kotojed – OUV Podzámecká zahrada a zámek

OUV	Atribut OUV	Citlivost	Typ vlivu	Rozsah vlivu	Reverzibilita	Popis vlivu	Významnost dopadu
Podzámecká zahrada a zámek (kritérium IV)	Barokní Arcibiskupský zámek	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Z pohledového místa v Kotojedech není zámek viditelný – je zakryt panelovou zástavbou a vegetací. VTE jsou viditelné pouze v širším horizontu, bez jakéhokoli vizuálního vztahu k dominantě.	Bez vlivu
	Historická kontinuita zámek–Podzámecká zahrada	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Historické prostorové vazby nejsou z Kotojed čitelné; VTE se nacházejí mimo jakýkoli vizuální kontakt s OUV.	Bez vlivu
	Krajinářská kompozice Podzámecké zahrady	Vysoká	Žádný	—	—	Zahrada není viditelná; VTE se nenacházejí v žádné kompoziční ose.	Bez vlivu
	Výzdoba a interiéry zámku	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Atribut není vizuálně ani kontextově spojen s pohledovým místem; VTE nemají žádný vztah k interiérovým hodnotám.	Bez vlivu
	Sala terrena a grotty	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Atribut není z místa viditelný a není dotčen.	Bez vlivu
	Druhovú skladba výsadby Podzámecké zahrady	Vysoká	Žádný	—	—	Vegetace zahrady není z místa viditelná; projekt nemá žádný vliv na dendrologické hodnoty.	Bez vlivu

Tab. 17 – Hodnocení vlivu z pohledového místa z Kotojed – OUV Květná zahrada

OUV	Atribut OUV	Citlivost	Typ vlivu	Rozsah vlivu	Reverzibilita	Popis vlivu	Významnost dopadu
Květná zahrada (kritérium II)	Barokní kompozice zahrady	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Květná zahrada není z hodnoceného stanoviště viditelná a nevzniká žádný vizuální vztah mezi ní a navrhovanými VTE.	Bez vlivu
	Rotunda	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Rotunda není z hodnoceného stanoviště viditelná a její vizuální uplatnění zůstává nezměněno.	Bez vlivu
	Arkádová lodžie	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Bez vizuální nebo prostorové interakce.	Bez vlivu
	Skleník a voliéra	Vysoká	Žádný	—	—	Bez přímého nebo nepřímého vlivu.	Bez vlivu
	Autenticita Květné zahrady	Velmi vysoká	Žádný	—	—	Historická autenticita není změnou krajinného horizontu z tohoto stanoviště ovlivněna.	Bez vlivu
	Druhovú skladbu výsadby	Vysoká	Žádný	—	—	Bez vlivu na vegetační ani kompoziční hodnoty.	Bez vlivu

Celkové hodnocení pohledu z městské části Kotojedy	Přímá vizuální expozice: Žádná (VTE jsou viditelné, ale nezasahují do hlavní pohledové osy na statek UNESCO) Lokální integrita a autenticita: zachována Hlavní efekt: kontextový v širším krajinném rámci	Celkový význam dopadu na OUV: Bez vlivu (nulový vliv)
---	--	---

7.5 Identifikace a hodnocení potenciálních vlivů

7.5.1 Identifikace potenciálních vlivů

Tabulka identifikace potenciálních vlivů představuje základní přehled všech relevantních typů vlivů, které mohou vzniknout v souvislosti s navrhovanými větrnými elektrárnami, a to jak v období výstavby, tak po jejich uvedení do provozu. Identifikace potenciálních vlivů vychází z metodiky ICOMOS pro Heritage Impact Assessment, která zdůrazňuje nutnost posoudit nejen přímé vizuální vztahy k atributům OUV, ale také širší krajinné a percepční souvislosti, jež mohou ovlivnit vnímání památky v jejím prostředí.

Tabulka s přehledem identifikace potenciálních vlivů je uvedena v příloze hodnocení č. 2.

Hlavní potenciální vlivy navrhovaných větrných elektráren se týkají především vizuálního působení na krajinu a její charakter. V období výstavby se očekává zejména dočasné vizuální narušení způsobené stavební činností, především přítomností výškové stavební techniky (jeřáby). Po dokončení stavby se potenciální vlivy soustředí na změnu krajinného rázu v důsledku přítomnosti vysokých vertikálních prvků, na světelné emise z leteckého označení věží a na zásah do charakteru krajiny, který může ovlivnit její vnímání v dálkových pohledech.

7.5.2 Hodnocení potenciálních vlivů

Shrnující tabulka hodnocení potenciálních vlivů na atributy OUV (Outstanding Universal Value) představuje syntetický výstup z provedených pohledových analýz, terénního ověření a posouzení vizuálních vztahů mezi navrhovanými větrnými elektrárnami a klíčovými hodnotami památky „Zámek a zahrady v Kroměříži“. Hodnocení je zpracováno v souladu s metodikou ICOMOS pro Heritage Impact Assessment, která klade důraz na identifikaci a vyhodnocení potenciálních vlivů záměru na jednotlivé atributy OUV, a to prostřednictvím posouzení jejich citlivosti, intenzity a typu potenciálního vlivu, rozsahu vizuálního působení, reverzibility a následného stanovení významnosti potenciálního dopadu.

Tabulka vychází z analýzy konkrétních pohledových míst, z nichž byla posuzována viditelnost větrných elektráren, viditelnost jednotlivých částí OUV, a také existující vizuální zátěž krajiny, zahrnující průmyslovou zónu, komín hliníkárně, těleso dálnice a další moderní prvky, které ovlivňují celkovou citlivost širšího krajinného rámce. Hodnocení reflektuje situace, kdy jsou větrné elektrárny viditelné v dálkovém horizontu, ale atributy OUV jsou zakryty zástavbou či vegetací, stejně jako situace, kdy dochází k částečnému vizuálnímu kontextu mezi vybranými prvky památky a navrhovaným záměrem.

Cílem shrnující tabulky je poskytnout přehledné, konzistentní a metodicky ukotvené vyhodnocení potenciálních vlivů, které umožňuje jasně identifikovat, zda a jaký vliv navrhovaný záměr představuje na jednotlivé atributy OUV.

Tabulka s přehledem hodnocení potenciálních vlivů je uvedena v příloze hodnocení č. 3.

Vizuální vlivy v období výstavby

V období výstavby se očekává vznik dočasných vizuálních vlivů (v řádů týdnů každá věž samostatně), které souvisejí se stavební činností, přítomností těžké techniky, především montážních prvků, jeřábů. Tyto vlivy mohou lokálně zvýšit vizuální zátěž krajiny, avšak mají časově omezený charakter a jejich dopad na OUV je zpravidla reverzibilní. Vzhledem k tomu, že výstavba probíhá mimo bezprostřední okolí památky, nepředstavují tyto vlivy přímé ohrožení integrity ani autenticity OUV, ale mohou ovlivnit širší krajinný kontext.

Vizuální narušení krajinného rázu po dokončení stavby

Po uvedení větrných elektráren do provozu se hlavní potenciální vlivy soustředí na změnu krajinného rázu. Vysoké vertikální prvky o výšce 230 m představují výrazné dominanty, které mohou být viditelné v dálkových pohledech a mohou ovlivnit vnímání otevřené kulturní krajiny Hané. Dopad na krajinný ráz je převážně percepční povahy, závislý na míře viditelnosti, vzdálenosti, úhlu pohledu, existující vizuální zátěži krajiny (průmyslová zóna, komín hliníkárný, těleso dálnice) a viditelnostním podmínkám z hlediska počasí.

Světelné emise z leteckého označení věží

Dalším potenciálním vlivem jsou světelné emise z leteckého označení věží, které mohou být v noci viditelné v širším krajinném prostoru. Tyto světelné body mohou mírně zvýšit vizuální zátěž horizontu, avšak vzhledem k jejich vzdálenosti od památky a absenci přímého vizuálního kontextu s klíčovými atributy OUV je jejich dopad omezený. Světelné emise nepůsobí rušivě na kompozici zahrad ani na siluetu zámku, pokud nejsou přímo v zorném poli hlavních pohledových míst.

V rámci krajiny se již dnes nachází několik výrazných výškových prvků, které významně ovlivňují vizuální charakter krajiny a její percepci v dálkových pohledech. Patří mezi ně zejména věž zámku, komín hliníkárný a vysílač na vrchu Barbořina, které tvoří stabilní součást horizontu a podílejí se na jeho dlouhodobé vizuální struktuře. Tyto prvky mají nejen výraznou vertikální dominantu, ale také jsou vybaveny leteckým světelným označením, které je v nočním prostředí běžně vnímáno jako součást existující vizuální zátěže krajiny.

Přidáním světelného označení na větrné elektrárny dochází ke kumulaci světelných emisí, které však nevytváří nový typ vizuálního jevu, ale spíše rozšiřuje již existující soubor světelných dominant v krajině. Nové světelné body se tak uplatňují v kontextu, kde jsou obdobné prvky již běžně vnímány, což snižuje jejich kontrastnost i potenciální rušivost. Kumulace se projevuje především v dálkových pohledech, kde světelné body jednotlivých objektů vytvářejí rozptýlený, nikoli soustředěný světelný horizont.

Nové světelné emise z VTE proto nepůsobí jako zásadní narušení nočního prostředí, ale jako doplnění existujícího světelného režimu, jehož charakter je již utvářen stávajícími výškovými stavbami.

Zásah do charakteru krajiny

Větrné elektrárny představují moderní technické prvky, které mohou ovlivnit charakter krajiny v širším okolí Kroměříže. Zásah do charakteru krajiny se projevuje zejména změnou měřítka a vizuální struktury horizontu. V kontextu již existujících prvků (průmyslová zóna, komín, dálnice) však nedochází k zásadní transformaci krajinného typu, ale spíše k jeho dalšímu doplnění o technický prvek, který je vnímán především v dálkových pohledech. Dopad na charakter krajiny je tedy mírný, bez přímého narušení historické kulturní krajiny, která tvoří základ OUV.

Celkové vyhodnocení potenciálních vlivů

Celkově lze potenciální vlivy větrných elektráren charakterizovat jako vizuální a percepční, s převážně **mírnou až střední intenzitou**, která je výrazně ovlivněna existující vizuální zátěží krajiny a absencí přímé intervisibility s klíčovými atributy OUV. V období výstavby i provozu jsou vlivy dočasné a reverzibilní (po dobu 30 let funkčnosti VTE), po dokončení stavby se soustředí na změny v dálkových pohledech, světelné emise a vnímání krajinného rázu. Integrita, autenticita ani kompoziční hodnoty OUV nejsou navrhovaným záměrem přímo dotčeny.

7.6 Hodnocení kumulace s VTE Hradčany- Kobeřice

Součástí Hodnocení vlivu na světové dědictví (HIA) je rovněž posouzení možných kumulativních vlivů navrhovaného záměru s dalšími existujícími nebo připravovanými záměry v širším území. Cílem tohoto hodnocení je ověřit, zda společné působení více staveb nemůže vyvolat významnější změnu vizuálního charakteru krajiny, narušit krajinný rámec statku UNESCO nebo negativně ovlivnit atributy výjimečné světové hodnoty (Outstanding Universal Value – OUV) ve větší míře, než by vyplývalo z posouzení jednotlivých záměrů samostatně.

V případě větrných elektráren je hodnocení kumulativních vlivů zaměřeno především na posouzení jejich společného vizuálního uplatnění v dálkových pohledech, možnosti vzniku souvislých linií nebo skupin větrných elektráren na horizontu a jejich případného vlivu na vnímání historických dominant, kompozičních vztahů a krajinného kontextu památky světového dědictví.

V rámci tohoto hodnocení byl proto posouzen rovněž vztah navrhovaného větrného parku k dalšímu připravovanému větrnému parku situovanému přibližně 14 km od posuzovaného záměru.

Popis záměru VTE Hradčany-Kobeřice

Předmětem záměru je výstavba čtyř větrných elektráren v k.ú. Hradčany u Prostějova v Olomouckém kraji.

V současné době je na lokalitě plánována výstavba čtyř větrných elektráren typ Vestas V162 s průměrem rotoru 162 m a s výškou po osu rotoru 166 m nad terénem.

Technické parametry VTE typ Vestas V162:

Jmenovitý výkon: 5,6 – 7,2 MW

Výška tubusu: 166 m

Průměr rotoru: 162 m

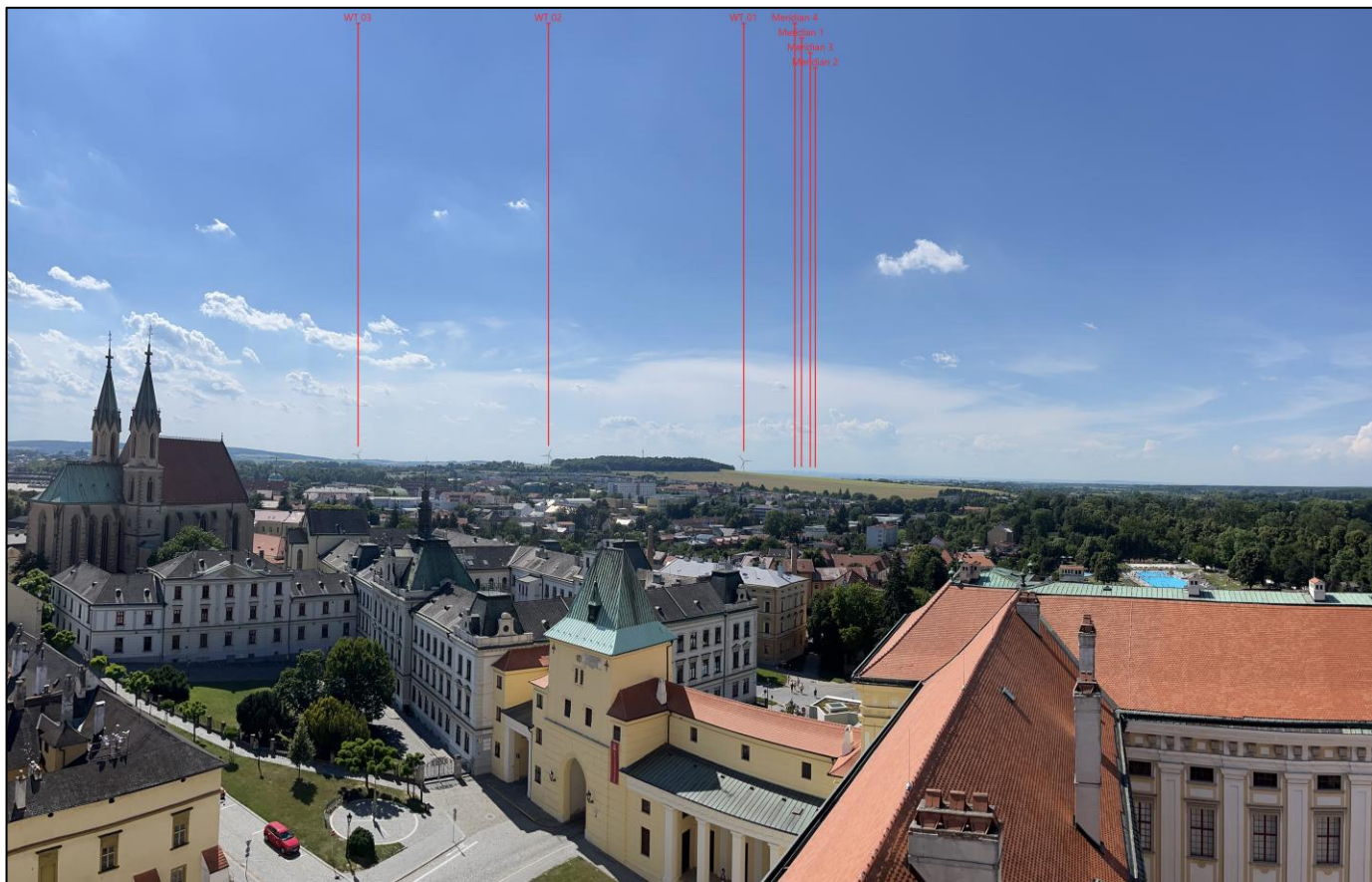
Celková výška VTE: 247 m

Maximální akustický výkon: 105,5 dB

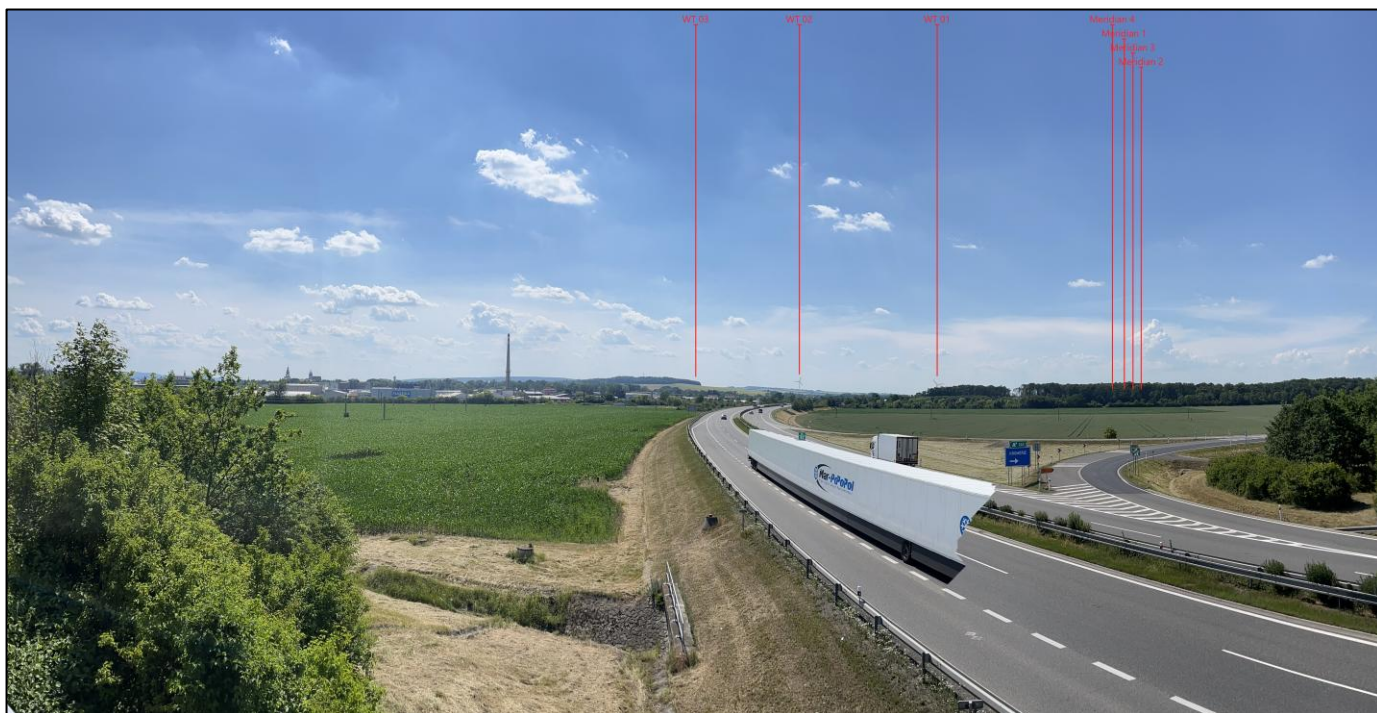
Větrné elektrárny budou umístěny v k.ú. Hradčany u Prostějova (646709) na nezastavěných pozemcích parcelních čísel p.č.: 314 (VTE 1), 345 (VTE 2), 350/1 (VTE 3) a 359 (VTE 4).

Bližší informace a popis záměru je uvedena na portálu Cenia pod kódem OLK1009. Pro záměr bylo vydáno souhlasné závazné stanovisko k posouzení vlivů záměru na životní prostředí.

Pro určení míry vzájemné kumulace záměrů “VTE Hradčany-Kobeřice” a “Koncepce území zelená Haná” byly provedeny vizualizace obou větrných parků ze dvou pohledových míst, ze kterých dochází k potvrzenému vizuálnímu kontextu statku UNESCO a VTE u Kojetína – věž Arcibiskupského zámku a dálniční sjezd E260.

Obr. 31 – Kumulace VTE parků při pohledu z věže Arcibiskupského zámku

Obr. 32 – Kumulace VTE parků při pohledu z nadjezdu u exitu 260

Z provedených vizualizací vyplývá, že oba záměry mohou být současně patrné pouze z vyhlídkové věže Arcibiskupského zámku. Druhý větrný park se však vzhledem ke své vzdálenosti uplatňuje pouze jako velmi drobný prvek na horizontu, který je za běžných pozorovacích podmínek obtížně rozlišitelný a zřetelně se projevuje až při výrazném zvětšení vizualizací. V reálném vnímání krajinné scény jeho vizuální význam dále snižují atmosférické podmínky, zejména vzdušný opar, a přítomnost dalších antropogenních prvků v panoramatu, zejména vysílacího zařízení na vrchu Barbořina. Oba větrné parky jsou navíc vnímány jako prostorově oddělené soubory a nevytvářejí souvislou linii ani souvislý pás větrných elektráren. Kumulativní vizuální vliv je proto hodnocen jako **malý**, bez významného zvýšení vlivu na atributy výjimečné světové hodnoty statku UNESCO.

8. Nápravná opatření, doporučení ke snížení vlivu VTE

Na základě provedeného hodnocení vlivů navrhovaného záměru na atributy výjimečné světové hodnoty (Outstanding Universal Value – OUV) statku UNESCO Arcibiskupský zámek a zahrady v Kroměříži byla navržena opatření zaměřená na zachování autenticity, integrity a krajinného rámce památky. Návrh vychází z principů metodiky HIA, podle nichž mají být případné negativní vlivy přednostně eliminovány nebo minimalizovány již ve fázi návrhu záměru.

Navržená opatření reflektují výsledky hodnocení jednotlivých atributů OUV a jsou zaměřena především na omezení vizuálních a kumulativních vlivů v širším krajinném kontextu statku UNESCO. Jejich cílem je zajistit, aby realizace záměru nevedla k významnému narušení hodnot, pro které byl statek zapsán na Seznam světového dědictví.

Tab. 18 – Návrh opatření

Návrh	Zdůvodnění
Zachovat navrženou polohu VTE mimo hlavní historické pohledové osy a mimo siluetu historického jádra Kroměříže.	Klíčové opatření, které již významně snižuje dopad na OUV.
Zachovat jednotnou výšku, typ a barevné řešení všech VTE (světle šedý matný povrch).	Omezení vizuální roztříštěnosti a zvýšení čitelnosti větrného parku jako jednoho celku.
Vyhnout se umístění doprovodných staveb (stožáry, reklamy, osvětlení) v okolí VTE.	Omezení kumulace technických prvků v krajině.
Použít pouze letecké překážkové značení odpovídající platným předpisům a bez nadstandardního osvětlení.	Omezení nočního vizuálního působení.

Tab. 19 - Doporučení pro ochranu OUV

Doporučení	Zdůvodnění
Zachovat nezastavitelnost krajinného prostoru mezi Kroměříží a navrhovanými VTE dalšími vysokými stavbami.	Největším rizikem není samotný projekt, ale kumulace vertikálních dominant.
Při budoucích záměrech posuzovat kumulativní vlivy v rámci širšího krajinného rámce UNESCO.	Odpovídá doporučením UNESCO pro ochranu settingu světového dědictví.
Aktualizovat vizualizace při případné změně parametrů VTE.	Vyšší stavby nebo jiná konfigurace mohou změnit výsledky HIA.
Zachovat otevřený zemědělský charakter krajiny mezi statkem UNESCO a VTE.	Posiluje čitelnost historického krajinného rámce.

Navržená poloha větrných elektráren představuje z hlediska OUV statku UNESCO variantu s nízkou mírou vizuálního dopadu. Přímé ovlivnění atributů OUV bylo identifikováno pouze z omezeného počtu pohledových stanovišť, především ze zámecké věže a exitu 260, kde se projevuje jako změna části vzdáleného horizontu bez narušení historické siluety města, kompozičních vztahů nebo dominantních prvků statku. Z ostatních hodnocených stanovišť nebyl zjištěn přímý vizuální kontakt s navrhovanými VTE.

9. Shrnutí a závěr

Na základě provedené analýzy vizuálních vztahů, pohledových míst, charakteru krajiny a identifikace potenciálních vlivů lze konstatovat, že navrhované větrné elektrárny představují převážně vizuální a reverzibilní vlivy, které se odehrávají v dálkovém horizontu a nezasahují do kompozičních os, prostorových vazeb ani architektonické integrity atributů OUV památky „Zámek a zahrady v Kroměříži“.

Hodnotitelné vizuální dopady se projevují pouze z dvou hodnocených pohledových míst:

- z věže Arcibiskupského zámku, kde jsou VTE viditelné v dálkovém horizontu za vrchem Barbořina
- z dálničního sjezdu E206, odkud jsou VTE viditelné v kontextu s věží zámku a částí Podzámecké zahrady.

V obou případech se jedná o vzdálené, nepřímé vizuální vztahy, které nenarušují historické kompozice, linie ani chráněné siluety. Vlivy jsou dále zmírněny existujícími výškovými dominantami v krajině (komín hliníkárny, vysílač Barbořina), které již dlouhodobě formují horizont.

Atributy OUV zůstávají čitelné, funkční a nedotčené, jejich hodnoty nejsou narušeny a památka si uchovává svou integritu, autenticitu i krajinný kontext.

Z hlediska metodiky ICOMOS je možné konstatovat, že navrhovaný záměr není v rozporu s ochranou OUV a jeho vlivy jsou **akceptovatelné**, pokud budou dodrženy standardní podmínky provozu a monitoringu VTE.

V Hradci Králové, 17.07.2026

Mgr. Anna Starostová

10. Reference, literatura

Arcibiskupský zámek Kroměříž – historie. Dostupné z: <https://www.zamek-kromeriz.cz/historie-zamku/>

Arcibiskupský zámek Kroměříž – Wikipedie. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Arcibiskupsk%C3%BD_z%C3%A1mek_Krom%C4%9B%C5%99%C3%AD%C5%BE

Haná – Wikipedie. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Han%C3%A1>

HIA – Suurplaat Wind Energy Facility (Academia.edu). Dostupné z: https://www.academia.edu/696227/HERITAGE_IMPACT_ASSESSMENT_PROPOSED_SUURPLAAT_WIND_ENERGY_FACILITY_NEAR_SUTHERLAND_WESTERN_CAPE_AND_NORTHERN_CAPE

ICOMOS ČR – Kroměříž. Dostupné z: <https://icomos.cz/pamatky-unesco/kromeriz/>

ICOMOS ČR – světové dědictví. Dostupné z: <https://icomos.cz/svetove-dedictvi-unesco/>

Květná zahrada Kroměříž – fotogalerie. Dostupné z: <https://www.kvetnazahrada-kromeriz.cz/cs/fotogalerie>

Květná zahrada Kroměříž – historie. Dostupné z: <https://www.kvetnazahrada-kromeriz.cz/cs/o-zahrade/historie>

Město Kroměříž. Management Plan Kroměříž. Kroměříž: Město Kroměříž, 2022. [online]. Dostupné z: <https://unesco.kromeriz.cz/files/management-plan-km-20221202.pdf>

Město Kroměříž – památkové objekty. Dostupné z: <https://www.mesto-kromeriz.cz/o-meste/pamatkove-objekty>

Michael Kloos – UNESCO výzkum. Dostupné z: <https://www.michaelkloos.de/en/unesco/research-teaching/>

MojeKroměříž – UNESCO. Dostupné z: <https://www.mojekromeriz.cz/co-videt/unesco>

Národní památkový ústav. Konference Historické zahrady Kroměříž 2023. Dostupné z: <https://www.npu.cz/cs/generalni-reditelstvi-npu/akce/91377-konference-historicke-zahrady-kromeriz-2023>

Podzámecká zahrada – historie. Dostupné z: <https://www.zamek-kromeriz.cz/historie-podzamecke-zahrady/>

Region Haná – základní informace. Dostupné z: <https://www.regionhana.cz/cs/o-regionu-hana/zakladni-informace/>

RWTH Aachen – Windkraftanlagen in Wiesbaden. Dostupné z: <https://www.staedtebau.rwth-aachen.de/cms/.../Windkraftanlagen-in-Wiesbaden/>

Silnice–Železnice: nová dálnice u Kroměříže. Dostupné z: <http://old.silnice-zeleznice.cz/clanek/u-kromerize-otevreno-sedm-kilometru-nove-dalnice/>

Turistická mapa – Kroměříž. Dostupné z: <https://turistickamapa.cz/mesto/kromeriz/>

Turistická mapa – Květná zahrada. Dostupné z: <https://turistickamapa.cz/kvetna-zahrada-kromeriz/>

UNESCO – interaktivní mapa. Dostupné z: <https://whc.unesco.org/en/interactive-map/?search=krom%C4%9B%C5%99%C3%AD%C5%BE&components=1>

UNESCO/ICCROM/ICOMOS/IUCN. 2022: *Guidance and Toolkit for Impact Assessments in a World Heritage Context*. Paris, UNESCO.

UNESCO – Wind Energy Planning. Dostupné z: <https://whc.unesco.org/en/wind-energy-planning/>

UNESCO Kroměříž – městský portál. Dostupné z: <https://unesco.kromeriz.cz/#pamatky>

UNESCO World Heritage Centre – Kroměříž. Dostupné z: <https://whc.unesco.org/en/list/860/maps/>

Visual impact of wind farms on cultural heritage – Norway. Dostupné z: [https://www.academia.edu/2031863/Visual impact of wind farms on cultural heritage A Norwegian case study](https://www.academia.edu/2031863/Visual_impact_of_wind_farms_on_cultural_heritage_A_Norwegian_case_study)

WindPRO – software pro modelování větrných elektráren. Dostupné z: <https://www.emd-international.com/software/windpro>

World Heritage Centre – Impacts of Wind Energy Projects. Dostupné z: <https://worldheritageuk.org/wp-content/uploads/2024/08/World-Heritage-Centre-Impacts-of-Wind-Energy-Projects-and-their-Assessment.pdf>